

Z OBSAHU VYBERÁME:

- Buď svätí - alebo zatratení**
str. 4 - 5
- Pro life** str. 6
- Spása ľudstva
prostredníctvom Cirkvi**
str. 8 - 9
- Jubilujúca bratská
eparchia** str. 11

Duchovná obnova v prešovskej diecéze, ktorá prebieha pod ochranou zázračnej ikony klokočovskej Panny Márie sa niesla v našich farnostiach v priebehu mesiaca mája s ešte väčším zánietením. Ľubica Maľučká a Marcela Juhásová vítajú o. biskupa M. Chautura CSsR, ktorý zavítal dňa 19. mája v rámci duchovnej obnovy do farnosti Kráľovce.

(Reportáž na str. 13. - 14.)



Pravú slobodu dáva Boh

Bezstarostný úsmev dieťaťa, láskavý pohľad matky, modrá obloha, svieži vzduch. Áno, aj tak by sa dala definovať sloboda, ktorá rozvoniava ako čerstvo upečený chlieb, ako spokojné zvráskavené dlane starej mamy spočívajúce na hlávke vnuka. Sloboda však je predovšetkým dar neba. Skutočnú slobodu dáva iba Boh. Všetko ostatné dobré je iba prostriedkom k nej. Celé stáročia dejín histórie sú toho dôkazom. Človek odkáživá túži po slobode, po voľnosti. Má to dané vo svojej prirodzenosti. Sloboda mu dáva životné naplnenie. Bez nej je otrokom. Nástrojom kohosi iného. Už na začiatku cesty

na tejto zemi človek v raji následkom prvého hriechu pociťuje neskonalú bolesť nad stratou slobody. Bráni sa, skrýva sa, niet však pomoci - zo slobodného stáva sa otrok, vyhnaný zo zeme, ktorá mala byť jeho rajom.

Hriechom prvých rodičov bolo na túto zem zasiaté zlo, ktoré ovládlo srdcia mnohých ľudí. Dedičný hriech a naklonenosť každého človeka k zlému, vedie k častej strate slobody. Zlý duch, knieža tohoto sveta, má svoju moc. Dôkazom toho je nie dávna minulosť - obdobie vlády komunizmu. Avšak zároveň je dôkazom, že pôvodca všetkého zla, padlý anjel, vie, že tento boj je vopred pre-

hraný. Zmieta sa v ukrutných bolestiach od chvíle, kedy prišiel na túto zem prisľúbený Mesiáš, vykupiteľ sveta Ježiš Kristus, Boží Syn. On svojím zmŕtvychvstaním vrátil celému ľudstvu to, čo vlastnými silami nemohlo dosiahnuť. Dáva mu slobodu ducha. Aby táto sloboda mohla prebývať v ľudských srdciach, posla nám Svätého Ducha, ktorý naplnia všetko tvorstvo láskou, pokojom, darmi Boha, ktoré dostávame z jeho milosti. Sloboda, to je život bez hriechu. Božia sloboda žije v srdciach ľudí, aj vtedy, keď sa zdá, že nejestvuje, že jej niet.

Anton MESÁROŠ

Jozef TÓTH

Peter a Pavel

Jeden ho miloval,
druhý ho prenasledoval.
Bývali neďaleko seba:
promovaný farizej
a rybár.
Ich ulice sa nestýkajú.
More je zákon.
Zákon nie je more.
Jeden je zdravý,
druhý má srdce choré
pre Toho,
koho hľadajú.
Opačnou cestou išli,
a predsa na jedno miesto prišli.
Pól severu
a pól juhu.
Do srdca sveta.
A kde sa ich cesty prekrížili,
celkom sa k sebe priblížili
a spoznali sa.
Z jednej ulice, z jedného sveta.
Peter a Pavel
a On - Hľadaný
z Nazareta.

STRETNUTIA SO SVÄTÝMI

SVATÝ JÁN KRSTITEĽ - predchodca Ježiša Krista (24. júna)

Okrem Panny Márie Ján Krstiteľ je jediný svätec, ktorého narodenie sa v Cirkvi slávi. Je predchodcom Pána Ježiša i čo sa týka narodenia i smrti. Jeho narodenie nám opisuje svätý Lukáš v prvej kapitole svojho evanjelia. Najkrajšie svedectvo vydal o ňom sám Pán Ježiš: "Medzi narodenými zo žien nikto nie je väčší ako Ján Krstiteľ." Zomrel mučeníckou smrťou: Galilejský štvrtvládár Herodes, pretože mu vyčítal, že odviezol svojmu bratovi manželku, dal ho uväzniť a neskôr i sťat.

PRETO SOM PRIŠIEL

V dejinách ľudstva iba dve matky vedeli s istotou pred počatím, koho porodí a čo bude poslaním ich synov. Prvá bola matka Jána Krstiteľa, druhá bola najsvätejšia Panna, Matka nášho Vykupiteľa. Ani Sára, matka Izákova, ani Anna, matka Samuelova, to tak presne nevedeli. Narodenie týchto synov nepredpovedal žiaden jasnovidec, ale samo nebo.

Alžbeta vedela prostredníctvom svojho muža Zachariáša, a tomu to zvestoval anjel: "Budeš sa radowať a plesať, jeho narodenie mnohých poteší... Mnohých zo synov izraelských obráti k Pánovi, ich Bohu..." (Lk 1,14 - 17). Takto zvestoval anjel.

Keď sa Ján narodil, keď nebo presvedčilo pochybujúceho otca Zachariáša, ten osvietený Duchom Božím sám spoznal jeho poslanie a spieval o tom v duchu proroka: "A ty, chlapček, prorokom Najvyššieho volať sa budeš, lebo pôjdeš pred tvárou Pánovou pripravovať

mu cesty a poučovať ľud o jeho spáse, že sa im odpustia hriechy... (Lk 1, 30-32).

Chromné! Ján vystihol, potvrdil, čo povedal o ňom anjel a čo predpovedal otec. Zastavme sa!

- Preto som prišiel... Preto, aby som zjavil nie seba, ale toho, ktorý je jediný hodný pozornosti, poznania a lásky.

- Preto, aby on rástol vo vašich očiach a ja v ňom ubúdala.

- Preto, aby som ja prestal krstiť vodou a on vás pokrstil Duchom Svätým.

- Pretože on je Baránok Boží, ktorý sa za vás obetuje, ktorý sníma vaše hriechy, preto "Ja nie som hoden rozviazať mu remienky na obuvi" (Jn 1, 27).

Ján sa nám predstavuje ako veľduch pokory. On, ktorého narodením sa zaoberalo nebo, on, o ktorom Ježiš Učiteľ ako Mesiáš vyniesol "kádrový" posudok: "Nenarodil sa väčší zo ženy... a preto, čo ste vyšli vidieť na púšť? Azda trstinu... človeka skvostu... mäkkého rúcha? O, nie! Viac ako proroka!"

Tento Ján vedel ustúpiť a zaradiť sa na miesto, ktoré mu patrí, lebo sa cítil byť len hlasom, ktorý zvestoval Boha.

Pane Ježišu, keby sme vedeli častejšie zájsť na púšť, do ústrania, keby sme si vedeli nájsť čas na uzobranosť v denných 15-minútových meditáciách, aspoň raz mesačne na deň ticha v duchovnej obnove, aspoň raz v roku na pár dní duchovných cvičení, určite by sme i my poznali, prečo sme na svete.

Prečo sme prišli v tomto storočí a nie v predošlom? Co je našim osobitným poslaním?

Ján sa od detstva utiahol na púšť. Najprv sformoval seba, až potom si dovolil vystúpiť a formovať druhých:

"Prinášajte ovocie opravdivého pokánia... lebo sekera je už položená na korene stromov" (Mt 3,4-12).

a duchovnej plodnosti, činnosti a udivujúcich podujatí pre dobro ľudstva. Duch Svätý je duchom súladu, praveho pokoja, spojenia a jednoty medzi bratmi.

Ako budem žiť slová života tohto mesiaca? Rozlične. Lepšie vykonávanou modlitbou budeme pozývať Ducha Svätého vstúpiť do našich srdiec. Budeme pozornejšie počúvať a sledovať jeho vnútorný hlas, ktorým nás osvecuje a povzbudzuje uskutočňovať Ježišove slová, prikázanie vzájomnej lásky, konkrétnu službu bratom, najmä nás pobáda, aby sme boli tvorcami pokoja a jednoty, kdekoľvek sa ocitneme.

Predovšetkým si však tento mesiac zaumieňme lepšie objasniť ťažkosti a skúšky, s ktorými sa stretáme, majú na pamäti, že práve skrze ťažkosti prijaté v jednote s Ježišom, čiže skrze Kristov kríž, sa zrodí svetlo a sila Ducha Svätého. Práve toto je to "tajomstvo", aby sme mohli byť - ako sa hovorí v tomto slove života - napojení Duchom Svätým, a aby sa Duch v nás stal, ako vraví Ježiš, večným prameňom živej vody (Jn 4,14).

Slovo života na jún

"Všetci sme boli napojení jedným Duchom." (Kor 12,13)

Svätý Pavol tu píše o charizmách, čiže o tých nadprirodzených daroch, ktoré Duch Svätý vzbudil medzi kresťanmi v Korinte na službu a povzbudenie celého ľudstva. Je však zjavné, že Duch Svätý ešte predtým, než dal tieto dary činorodého charakteru, bol pôvodcom všetkých vnútorných milostí, všetkých darov na posvätenie, ktoré majú za účel vytvoriť z nás božích synov, Ježišových priateľov a zjednotiť nás medzi sebou takým spôsobom, aby sme s ním vytvárali jediné telo. Duch Svätý - ako nám to apoštol v kontexte umožňuje jasne pochopiť - je prameňom všetkého kresťanského života a tvorcom jednoty Cirkvi po každej stránke.

"Všetci sme boli napojení jedným Duchom."

Duch Svätý je predovšetkým zdrojom toho nadprirodzeného svet-

la, ktoré nám umožňuje vniknúť do Ježišových slov, zakúšať ich a nechať ich usadiť sa v nás s celou ich plnosťou. To On nás priťahuje, On nás uchvacuje a pretvára cez tieto slová. On je to, čo nás vnútri presvedča a spôsobuje, že bez pochybnosti prilipneme k Ježišovi - Pravde. Svätý Pavol to veľmi pekne vyjadril, že máme Kristovo zmysľovanie (I Kor. 2,16)

Duch Svätý nám však predovšetkým dáva novú silu. To on nás uschopňuje uskutočňovať Ježišove slová a prikázania, aj tie, ktoré sa dakedy javia ako nedosiahnuteľné. On nám dáva silu odporovať pokušeniam, ísť proti prúdu, neustále začínať znova. On nám dáva schopnosť milovať tak, ako miluje Ježiš.

Duch Svätý je vnútorná sloboda, radosť, plnosť, nadšenie, odvaha, sviežosť, trvalá novosť, zdroj života

Bud' svätí - alebo zotratení !

"Budte svätí, pretože ja som svätý", hovorí nám Pán (Levit 19,2). Prečo nám dal Boh taký príkaz ? Sme jeho deti a ak je svätý otec, mali by byť také aj jeho deti. Len svätí môžu dúfať v ono šťastie, že sa budú tešiť z prítomnosti Boha, ktorý je svätosť sama. Je to skutočne obľudné nedorozumenie, ak je niekto kresťanom a zotrúva v hriechu. Byť kresťanom znamená byť svätý. Áno, taká je pravda a Cirkev nám ju neprestáva znovu a znovu pripomínať. Aby túto pravdu hlboko vtlačila do našich sŕdc, predstavuje nám Boha ako nekonečne svätého a bez prestania posväcujúceho nesčíslné množstvo svätcov, ktorí by nám pripomínali : "Uvedomte si, kresťania, že ste určení k tomu, aby ste hľadali die Boha a mali na ňom účasť. Ale nedostane sa vám toho šťastia, pokiaľ si behom pozemského života nevŕtate do srdca jeho obraz, dokonalosť, svätosť, bez ktorého nie je možné naň hľadieť." Ak sa vám zdá, že nám je to nemožné, že je to nad naše sily uvažovať o svätosti Boha, uvažujme o tom nespočetnom množstve blažených bytostí, mužov a žien, ľudí každého stavu a veku, ktorí boli podrobení životným podmienkam, v ktorých žijeme aj my, vystavení rovnakým nebezpečenstvám, so sklonom k hriechu tak ako my, napadnutí nepriateľmi, obklopení prekážkami - ako my. Čo oni mohli, môžeme i my. Nemáme žiadne ospravedlnenie, ktoré by nás zbavovalo povinnosti pracovať na svojej spásu, čo znamená stavať sa svätými. Preto vám chceme ukázať po prvé v čom svätosť spočíva a za druhé, že i my ju môžeme - ba musíme získať - ako oni. Máme totiž rovnaké prekážky a rovnakú pomoc.

Svetskí ľudia, ktorí sa snažia zbaviť povinnosti stať sa svätými, pretože by to narušilo ich spôsob života, snažia sa nám nahovoriť, že byť svätým znamená konať niečo mimoriadneho, oslňujúceho - venovať sa mimoriadnym pobožnostiam, neustále sa postiť, opustiť svet a uchýliť sa do púšte svojej osamelosti a tam sa vo dne v noci modliť. To všetko je bezpochyby dobré, je to cesta mnohých svätcov. Ale Boh to nežiada od všetkých. Nie, toto od nás naše sväté náboženstvo nevyžaduje. Ba naopak. Hovorí nám: "Pozdvihnite oči k nebu, či tí, ktorí sú tam na prvých miestach, robili niečo mimoriadneho a oslňujúceho. Kde sú zázraky Panny Márie, svätého Jozefa, svätého Jána Krstiteľa ? A vypočujte si, čo o tom hovorí sám Pán Ježiš: "V súdny deň bude veľa ľudí volať : Pane, Pane, či sme v tvojom mene neprorokovali ako proroci ? Nevyháňali zlých duchov ? Nekonali zázraky ?" "Preč odo mňa, páchatelia nepravosti," povie spravodlivý Sudca, "Čože ? Vy ste poručali moru a nevedeli ste poručať svojim vášňam ? Vyháňali ste zlých duchov - ale bili ste svojich otrokov. Konali ste zázraky a nezachovávali prikázania ? Preč odo mňa, zlodejní, do ohňa večného! Robili ste veľké veci, ale

nič, čo by vám zabezpečilo moju lásku !"

Vidíte teda, že svätosť nezáleží v konaní niečoho mimoriadneho, ale vo vernom zachovávaní Božích príkazov a v plnení povinností toho stavu, do ktorého nás Boh povolal a postavil.

Pozorujeme, že nejaká celkom obyčajná svetská osoba, ktorá verne plní svoje všedné povinnosti, môže byť Bohu príjemnejšia než tí, ktorí odišli na púšť. Chcete vedieť kto je svätý podľa nášho náboženstva ? Svätý je človek, ktorý sa bojí Boha, ktorý ho úprimne miluje a verne mu slúži. Nedá sa unášať pýchou, ovládať sebeckou láskou. Je v pravde pokorný, vo vlastných očiach malý. Ak nemá majetok, nezahŕňa sa po ňom. Ak ho nemá, nelipne na ňom svojím srdcom. Je nepriateľom nespravodlivého zisku a nespravodlivej mzdy. Svoju dušu a srdce uchováva v pokoji, nedá sa vyviešť z miery urážkou alebo krivdou, ktorá sa mu deje. Svojho nepriateľa miluje a nesnaží sa mu pomstiť. Podľa svojich možností a schopností preukazuje služby svojim bližným, aj so svojou troškou sa rád podelí s chudobným hľadá len Boha, svetskej pocty sú mu ničím. Jeho túha mieri k radostiam nebeským, vo svetských zábavách nenachádza potešenie. Jeho šťastím je slúžiť a páčiť sa Bohu. Rád sa zúčastňuje bohoslužieb, svätej liturgie, posvecuje sa často sviatosťami, stará sa o svoju spásu. Oškliví sa mu každá nečistota, pokiaľ možno vyhýba sa špatným spoločnostiam, aby si v čistote uchoval telo a dušu. Vo všetkom sa pridriava Božej vôli, v tom zmysle nesie trpezlivo križ a trápenia, ktoré na neho doľahnú. Nikoho za to neobviňuje, uznáva, že božská spravodlivosť na neho dopadla za jeho hriechy. Je dobrým otcom, spásu svojich detí považuje za svoju prvoradú starosť, predchádza ich dobrým príkladom a nikdy

im nedáva pohoršenie. Je vŕdnym zamestnávateľom, k svojim podriadeným sa chová ako brat. Je dobrým synom, má úctu k otcovi a k matke, ctí ich príkazy ako vôľu Božiu. Vo svojich nadriadených a v ich príkazoch vidí riadenie alebo dopustenie Božie. Hľa - takého človeka nazývajú ľudia človekom čestným, Boh ho nazýva svätým, veľkým svätým. Zaslúži si plnosť chvály nie preto, že by vo svojom živote vykonal niečo mimoriadneho, ale preto, že bol skúšaný protivenstvami a bol uznaný dokonalým. Jeho sláva potrvá večne. (Prísľ. 31, 9-10.) Ale ono to tiež niečo stojí - poviete. Že to dosť stojí, že to vyjde pekné draho ? Pozrime sa na Dávida, ktorý slzami ľútosti zmáčal svoj chlieb a lôžko mal premočené od plaču. (Zalm 51, 10, 6, 7). Myslíte si snáď, že to dosť nestálo takého kráľa ? Myslíte, že mu bolo ľahké byť na očiach celému kráľovstvu, byť terčom vtipov a posmechu ? A pozrite sa na takú Máriu Magdalénu ! V preplnenej sieni sa vrhne k Ježišovým nohám, verejne a horúcim plačom sa vyznáva za svojich hriechov. (Lk 7.) A s Ježišom ide až pod križ (Ján 19, 25), po celé roky tuhým pokánim uzmieruje poklesky svojej mladosti. Myslíte, že ju to nič nestalo ? Zdá sa mi, že nepokladáte za veľmi šťastných svätcov, ktorí činili takéto pokánia a preliali toľko slz. Ale keby sme ako oni dokázali rozpoznať hrôzu hriechu, aby sme ako oni poznali dobrotu Boha, ktorého sme urazili, keby sme ako oni mysleli na pekló, ktoré sme si zaslúžili, na svoju úbohú dušu, ktorú sme zotratali, na krv Ježiša Krista, ktorú sme premárnili ! Keby takto naše srdce zmýšľalo, akú záplavu slz by sme prelievali, aké pokánia by sme si ukladali, len aby sme sa pokúsili uzmierniť Božiu spravodlivosť, ktorú sme rozjatrili ! Domnievame sa, že

(Pokračovanie na 4. strane)



ŽIVOT KREŠŤANA - NASLEDOVANIE KRISTA

Téma duchovnej obnovy na jún

Začiatkom júna sa u nás uskutočnili voľby. Boli sme vyzvaní, aby sme sa rozhodli pre konkrétne osoby, ktorým od istej miery dávame do rúk svoje osudy - a mali sa rozhodnúť súčasne i pre konkrétny program, ktorý títo ľudia reprezentujú a ktorý máme spolu s nimi uskutočňovať...

Po oboznámení sa s Ježišom Kristom, s jeho osobou a s jeho dielom spásy je každý človek súčasne vyzvaný, aby sa rozhodol, aby volil... V čom spočíva táto voľba? Predovšetkým si musíme uvedomiť, že to nie je voľba niekoho, kto chce dostať pomocou našich hlasov právomoc niečo robiť, zaujať nejaké dôležité miesto... Presný opak je pravdou: Ježiš to povedal otvorene: "Nie vy ste si mňa vyvolili, ale ja som si vyvolil vás." (Jn 15, 16)

Ak ste mali možnosť poznať Ježiša Krista, tak je to znak, že on sa nám dal poznať, že on sa k nám - rozličnými cestami - priblížil. Ba viac: sv. Pavol zdôrazňuje, že Boh Otec si nás vyvolil ešte pred stvorením sveta práve s tým úmyslom, aby sme sa stali podobnými obrazu jeho Syna, ktorý je prvý vzkriesený z mŕtvych...

To všetko, čo Ježiš urobil pre našu spásu, robil i konkrétne pre nás, pre našu záchranu. Evanjelista o tom hovorí: "Ježiš mal zomrieť nielen za židovský národ, ale aj aby zhromaždil vospolok roztratené deti." (Jn 11, 51-52).

Napokon Ježiš nie je závislý od našej voľby vo svojom postavení. Pred svojím nanebovstúpením hovorí: "Daná mi je všetka moc na nebi i na zemi." (Mt 28, 18) Túto "všetku moc"

dostal od svojho nebeského Otca - a nie je závislý od nijakého človeka, ba viac, ako píše sv. Pavol, touto mocou si Kristus podrobí každú vládu, každú inú moc... Ak sme predmetom Ježišovej voľby, treba povedať, že je to voľba tej najúprimnejšej lásky. Sám Ježiš tento svoj vzťah k nám znázorňuje obrazom ženicha. To znamená, že miluje ľudstvo ako celok - a súčasne každého osobitne - iniciatívnu nezištnou láskou. V prípade Krista ako ženicha je jeho láska k nám najplnšie spojená s poznaním toho, čo je pre naše skutočné, trvalé dobro potrebné - a to práve uskutočnil svojím dielom spásy.

Naša voľba sa skôr podobá prípadu dievčiny, ktorá stojí pred voľbou, pred slobodným rozhodnutím prijať lásku mladého muža a na tejto láske postaviť celú svoju budúcnosť...

Klasické miesto takejto voľby nachádzame opäť u sv. Jána: Po zmŕtvychvstaní sa Ježiš stretáva so svojimi apoštolmi na brehu jazera a po raňajkách, ktoré im pripravil, kladie Petrovi otázku: "Šimon, syn Jánov, miluješ ma viac ako tito?" - Peter odpovedal: "Áno, Pane, ty vieš, že ťa milujem!" Ježiš mu povedal: "Pas moje baránky!" Po treťom vyznaní lásky a po trojnásobnom odovzdaní pastierskej starostlivosti o Cirkev Ježiš pripomína Petrovi, že táto jeho láska sa bude musieť osvedčiť i prijatím utrpenia a mučenickej smrti. Napokon ho vyzýva: "Nasleduj ma!" (Jn 21, 15-20).

Ak teda chceme hovoriť o živote kresťana ako o nasledovaní Krista, treba, aby sme čo najlepšie poznali Ježišovú lásku k nám a aby sme sa celkom rozhodli pre vernosť jemu - v úprimnom presvedčení, že iba s ním máme trvalú budúcnosť. I keď ešte nemôžeme povedať s Petrom, že milujeme Ježiša väčšmi než ostatní jeho nasledovníci, predsa treba, aby sme ho milovali väčšmi než všetky ostatné bytosti či hodnoty. On sám to kladie ako podmienku pre všetkých svojich nasledovníkov: "Kto väčšmi miluje otca alebo matku ako mňa, nie je ma hodný. A kto väčšmi miluje syna alebo dcéru ako mňa, nie je ma hodný. Kto nevezme svoj kríž a nenasleduje ma, nie je ma hodný. Kto hľadá a nájde svoj život, stratí ho; a kto stratí svoj život pre mňa, nájde ho." (Mt 10, 37-39)

Mons. František RÁBEK,
pomocný biskup nitrianský

Bud' svätí - alebo zatratení!

(Dokončenie z 3. strany)

svätí dospelí bez práce k takejto prostote a miernosti, že sa zriekli svojej vôle vždycky, keď sa k tomu naskytla príležitosť? To nie! Pripomeňme si, čo o tom hovorí svätý Pavol: "Nechápem, čo to robím! Veď nekonám dobro, ktoré chcem, ale robím zlo, ktoré nechcem! Ja nešťastný človek! Kto ma oslobodí od tohoto tela hriechu?" (Rím. 7). Aký boj podstupovali prví kresťania, keď opúšťali svoje pohanské náboženstvo, ktoré lichotilo ich púdom, vášňam a sklonom! Prijímali náboženstvo nové, ktoré malo prikaz ukrižovať poslušnosti svoje telo. Domnievate sa, že František Saleský bol z ničoho nič človekom tak miernym akým bol? Koľko obetí a sebezáporu ho to asi stalo? Svätí dozreli do svätosti až potom, keď priniesli veľa obetí a sami sebe činili násilie.

Uviedol som, že my máme k dispozícii tie isté prostriedky, ktoré mali oni. Nemáme i my predovšetkým krst, ktorý má takú očistnú moc, a birmovanie s mocou posilňujúcou? Svätosť zmierenia, ktorá vyhladzuje hriehy, svätosť zjednotenia, ktorá v nás rozmnožuje lásku a oslabuje nízku žiadostivosť? A čo sa týka Ježišových slov: neposlúchame aj my to, čo oni počuli? "Opusť všetko a poď za mnou!" Tým sa predsa obrátil svätý Anton, František z Assisi a nespočetné množstvo iných. Alebo: "Čo človeku prospeje, keby aj celý svet získal, ale utratí svoju dušu?" (Mt 16, 26). Nie sú to slová,

ktoré zo ctižiadostivého profesora na Sorbone urobili apoštola Indie - Františka Xaverského? Nepočujeme ich tiež? "Bedlite a modlite sa bez prestania! Milujte bližného ako seba!" Koľko ľudí sa stalo svätými, pretože tieto slová počuli. A čo sa týka dobrého príkladu. Ako koľvek sa dnes narieka nad skazenosťou sveta, nevidíme ešte dnes dost kresťanov, ktorí nám môžu byť vzorom? Že sa nám dostáva menej milosti než svätým? Len spočítajte dobré myšlienky, vnuknutia, zrieknuť sa toho či onoho zlého zvyku, pestovať tu či onu dobrú vlastnosť, vykonať ten či onen dobrý skutok. Veď aj výčitky svedomia, skľúčenosť a nekľud po hriechu sú veľkou milosťou. Koľko svätcov, ktorí sú dnes v nebi, dostalo menej než my! Koľko kresťanov je dnes v pekle, ktorí by sa boli stali svätcami, keby dostali toľko, čo my! Môžeme sa stať svätými a je našou povinnosťou pracovať na tom. Nikdy nesmieme zabúdať, že sú len dve možnosti: žiť pre nebo, žiť pre pekle, byť svätým, alebo byť zatrateným - tretia možnosť nie je.

Na záver tieto slová - ak chceme, stane sa svätými, Boh nám neodoprie svoju pomoc. Je našim Otcom, Záchrancom, Priateľom. Túži vidieť nás oslobodených od všetkého zla, chce nás zaplaviť už tu na svete svojou útechou ako predtuchou nebeskej blahozvesti, ktorú si musíme len prijať!

o. PETR

Magnificat - zem nádeje

(Skúsenosť z Brazílie na našich televíznych obrazovkách)

Zdá sa, že sme evanjelium zatiaľ úplne nepochopili. Prečo? Lebo mu pripisujeme rozmer čisto duchovný, hoci ono má rozmer aj ľudský, pretože Ježiš je Bohočlovek. Nevyzýva nás vari prosiť o každodenný chlieb, teda o konkrétne veci? Nehovorí Ježiš vetu: "Hľadajte najprv Kráľovstvo Božie a ostatné sa vám pridá?" Je jasné, že tým "ostatným" má na mysli chlieb, bývanie, potraviny, oblečenie, deti, rodinu atď.

Vo svete však pribúda ľudí, ktorí sú presvedčení, že na tomto základe možno vybudovať kresťanské sociálne učenie, ekonomické a sociálne systémy.

V súčasnosti vidíme, že staré a zabeňované systémy ekonomiky viditeľne prestávajú fungovať, pretože planéta sa proti nim búri, aby nezanikla. Socializmus, ktorý devastoval, čo sa dalo, sa už úplne zrútil. Kapitalizmus, dosiaľ najtvorivejší ekonomický systém v dejinách, stojí na pokraji krachu, pretože nedokáže sa vysporiadať s ohromnou biedou tretieho sveta a s ekologickým ohrozením ľudstva.

Ale Ježiš je Boh, ktorý sa stal človekom. Či si myslíme, že nedorieši sociálne problémy? On neprišiel iba na to, aby zachránil našu dušu a priviedol nás do raja. Prišiel aj na to, aby nás nasýtil, aby sme nemali viac hlad. Jednou z jeho dôležitých činností bolo uzdravovanie chorých. Jeho život je skutočne ľudský a božský zároveň. Keby sme náležite pochopili Ježiša, všetky naše problémy by boli vyriešené...

Vo svete je stále viac ľudí, ktorí tomuto uverili a ich konkrétne skusenosti im v tom dávajú zapravdu! O jednom pozitívnom príklade hovorí taliansky dokumentárny film nazvaný MAGNIFICAT - ZEM NÁDEJE, ktorý uviedla Slovenská televízia v sobotu dňa 2. mája o 16.00 hod. na programe STV.

Nešlo v ňom o žiaden naružovo vmaľovaný idylický obraz niekde ďaleko v pralese, aký nám tak radi ponúkajú rozličné sekty. Je to príklad rýdzej NOVEJ EVANJELIZÁCIE, príklad svedectva, ktoré je veľmi výrečné a presvedčivé. Je to skúsenosť, ktorá začala pred desiatimi rokmi v zaostalej a biednej oblasti štátu Maranhao v severovýchodnej Brazílii obývanej chudobnými a nevzdelanými roľníkmi, nazývanými "posseiros", čiže bezzemkovia.

V Brazílii polovica všetkých pozemkov patrí necelým 2% najbohatším vlastníkom - latifundistom, kým 10 miliónov robotníkov, ktorí tieto pozemky obrábajú - sú bezzemkovia, neraz vyhánaní zo svojich príbytkov, zaťažovaní vysokým nájomným, ktoré nedokážu platiť a preto sa masovo sťahujú do miest. Títo ľudia, žijúci

v neľudských, ba priam zúfalých podmienkach, dostávajú vyše 2000 hektárov pôdy od majiteľa, ktorý ju nedokáže vhodne využívať a rozhodne sa jednu časť darovať a druhú predať za štvrtinu ceny jednej nadácii, ktorá ju potom dá k dispozícii bezzemkom.

Týmto však ešte nie je nič vyriešené. Pôda je ešte obrábaná primitívnymi nástrojmi, nedodržiavajú sa hygienické normy, žiadna lekárska starostlivosť, detská



úmrtnosť je veľmi vysoká. Niet pitnej vody, nie sú prístupové cesty. Kresťania z hnutia Focolare, do ktorého patrila aj majiteľ, ktorý im tú pôdu daroval, sa rozhodli, že ich v tom nenechajú samých.

Maria de Jesus Nascimento, povolaním sociologička, sa vzdáva možnosti kariéry v zamestnaní, opúšťa svoju profesiu a prichádza medzi týchto roľníkov, aby spolu s ich rodinami zdieľala ich osudy, aby "sa s nimi urobila jedno". Napriek počiatočnej nedôvere a ťažkostiam, dokáže im pomáhať nielen radami, ale aj konkrétnymi intervenciami u vlády pri riešení akútneho nedostatku potravín.

Keďže im rozpráva aj o bratskej láske a túto aj konkrétne žije, jej príklad začína

prťahovať ostatných. Deň za dňom sa začína rozbiehať malá revolúcia v živote každého obyvateľa Magnificatu. Každý mesiac sa snažia žiť jedno Slovo života. A po čase žasnú nad účinkami žitého Slova, ktoré spôsobuje nielen zmenu ich mentality, ale prináša im aj radosť a pokoj, ktoré predtým nepoznali. Učia sa novej kultúre - kultúre dávania. A v dôsledku toho Slovo začína vytvárať KONKRÉTNE DIELA.

Keďže pociťujú zodpovednosť jeden za druhého, vytvárajú spoločnú pokladnicu, aby mohli podporovať tých, ktorí sú na to odkázaní, ktorí sú chorí, alebo nevládzu pracovať.

Aby sa naučili novým pestovacím technikám, do Magnificatu prichádzajú odborníci, ktorí okrem vedenia odborných kurzov aj pracujú spolu s miestnymi obyvateľmi. Magnificat sa začína rozrastať o nové stavby a po čase sa o nich začína zaujímať aj brazílska vláda, okolité oblasti i zahraničie.

Keď v roku 1986 ich postihla ničivá povodeň, obyvatelia sa nevzdali, ba prírodná katastrofa posilnila ich ducha solidárnosti. Postupne sa u nich buduje centrum služieb, ambulancia, škola, brazílska vláda im pomôže vybudovať cestu, ktorá ich spája s najbližším mestom. Prichádzajú peniaze na prvé murované domy, zavádzajú elektrickú energiu, kopú artézsku studňu. Brazílska vláda i niektoré zahraničné organizácie im veľmi radi vychádzajú v ústrety, pretože vedia, že peniaze, ktoré im dajú, budú využité s maximálnou efektívnosťou, a že budú využité pre rozvoj. Magnificat sa stáva inšpiráciou a vzorom pre susedné komunity, ktoré sa chodia k nim učiť. Chodia tam aj novinári, poslanci, organizujú sa tam stretnutia s predstaviteľmi štátnych orgánov, ktorých zaujímajú ich skúsenosti.

Na spontánne otázky hostí, ktorí chcu vedieť, ako sa toto všetko narodilo, odpovedajú vyrozprávaním svojej histórie o tom, že všetko toto vyplynulo ako dôsledok žitého evanjelia, ktoré ich priviedlo k uskutočňovaniu ozajstného spoločenstva majetku.

História Magnificatu sa nekončí. Nie je to naozaj žiadna idyla a ťažkosti majú stále dosť. Sú však živým svedectvom o tom, že evanjelium nie je utópia, že ak sa žije radikálne, tak pozdvihuje človeka a obnovuje spoločnosť. Evanjeliom oproti iným učeným teóriám je príliš nepatrné, ako horčičné semienko. Avšak keď ho pôda prijme, vyrastie z neho vysoký, košatý a silný strom, ktorým žiadna víchrica si neporadí, kým z ostatných pyšných učení zostáva iba suchá a zvädnutá tráva.

Musíme pevne veriť, že je možné vybudovať raj na zemi. Ak sme ho dosiaľ neuskutočnili, tak len preto, že sme ešte plne neuverili evanjeliu. A to je naša chyba a nie evanjelia!

Mikuláš HUČKO
Košice

PRO LIFE - za objasnenie hodnôt života

Jedinečná atmosféra a humánný postoj k životu boli charakteristickými črtami Svetového kongresu PRE ŽIVOT, ktorý sa konal v dňoch 28.-31. 5. 1992 v Bratislave.

Ľudia z rôznych krajín sveta, rôznych profesií i vyznaní sa v hlavnom meste Slovenska zišli, aby sa počas štyroch dní venovali otázkam života - problémom jeho ochrany, dôstojnosti a všetkému, čo s ním súvisí, aby si vymenili skúsenosti i našli východiská.

Zastúpenie významných osobností jednotlivých krajín či hnutí je vskutku reprezentatívne. Podujatie oficiálne otvoril minister zdravotníctva SR Alojz Rakús. Po ňom v krátkosti prehovoril čestný predseda kongresu, vzácny hosť z Vatikánu kardinál A. Lopéz Trujillo. "Prišli sme z rôznych častí sveta a sme tu veľmi srdečne vítaní." povedal okrem iného. Hoci nie osobne, no predsa prostredníctvom zvláštneho posolstva sa účastníkom kongresu prihovoral pápež Ján Pavol II. "Mentalita zameraná proti životu sa už stala časťou súčasného myslenia a predstavuje smrteľné nebezpečenstvo pre celú ľudskú rodinu. Príslušníci hnutia Pro life môžu prispieť k odstráneniu súčasného zmätku v mravnom vedomí ľudí, k jasnému rozoznaniu dobra a zla tým, že objasnia hodnotu ľudského života, Cirkev, kresťania i všetci ľudia dobrej vôle majú úlohu usmerniť orientáciu verejnej mienky na potrestanie pôvodcov "masakrov nevinných na celom svete, hovorí sa v krátkom posolstve"

Slovenskú politickú reprezentáciu na kongrese zastúpil predseda vlády SR Ján Čarnogurský. Vyjadril presvedčenie, že kongres prispeje k prehĺbeniu poznania, ale aj k vytváraniu pozitívneho vzťahu k ľudskému životu a k ďalším trvalým hodnotám.

Medzi čestnými hosťami predsedníctva boli ďalej podpredsa vlády ČSFR Jozef Mikloško, metropolita Slovenska trnavský arcibiskup Ján Sokol, apoštolský nuncius v ČSSR G. Coppa, generálny biskup slovenskej evanjelickej cirkvi a. v. Pavel Uhorskai, spišský biskup F. Tondra, K.F. Gunning - prezident Svetovej federácie lekárov rešpektujúcich ľudský život a mnohí ďalší, všetko významné osobnosti celosvetového hnutia Pro-life lekári, filozofi, teológovia, demografi, s ktorými sa účastníci mohli bližšie zoznámiť aj prostredníctvom nespoorne zaujímavých prednášok.

Tie sa niesli nielen v duchu vysokej odbornosti, ale aj v duchu viery, v duchu podporujúcej modlitby. Popri vedeckých poznakoch sa orientovali na konkrétne problémy a potreby človeka.

JE PLOD SKUTOČNE ĽUDSKOU BYTOSŤOU ?

**Život je najväčší zázrak vesmíru
a človek je vrcholom života.**

Možno ho prežiť iba raz.

**Preto by sme ho mali naplniť
statočnosťou, dôstojnosťou a radosťou.**

Nemožno ho zopakovať.

Posledný vedecký pokrok umožňuje podrobne skúmať plod za rôznych podmienok a dáva kladnú odpoveď na otázku, ČI JE PLOD SKUTOČNE ĽUDSKOU BYTOSŤOU OD POČATIA ?

Nový ľudský život začína v okamžiku spojenia jadier s dedičným materiálom otcovskej a materskej bunky (oocytu a spermie). Nijaké iné ohraničenie vzniku života neexistuje. Od tejto chvíle začína kontinuálny vývoj, ktorý končí až smrťou. Pôrod je iba prechodný. Všetky dedičné vlastnosti sú založené v tomto momente.

Biologické vzťahy dieťaťa k matke a naopak sa začínajú vyvíjať ihneď po oplodnení. Vedci to definovali pomocou radioaktívne označených látok. Tak sa už na "biologickej úrovni" odráža DIALOGICKÝ PRINCÍP ŽIVOTA. Začína zázračná, stále rastúca komunikácia medzi matkou a jej dieťaťom. Už od chvíle počatia ide o NESMRTEĽNÝ PRINCÍP ŽIVOTA, ktorý sa vyvíja podľa presného harmonogramu a po 9 mesiacoch sa rodí na tento svet ako DAR VESMÍRU, zverený ľudskej láske a sta-

MODLITBA ZA NENARODENÉ DETI

*Bože, Otče všetkých ľudí,
prijmi naše prosby za nenarodené deti,
ktoré sú ohrozené démonizmom
úmyselných potratov.
Zachráň ich pred nevýslovným zločinom
proti Tebe a proti nevinnému ľudskému životu.
Pane Ježišu Kriste, Syn Boží,
pre Orôdovnicu našu Máriu, Tvoju Matku,
ktorá Ťa porodila s takou láskou
a pre svätého Jozefa - muža pevnej viery,
ktorý bol Vám obom statočným ochrancom,
prosíme Ťa za životy nenarodených detí,
ktoré sú v nebezpečenstve zabitia v lone
svojich matiek,
zachráň ich pred skazou!
Bože Duchu Svätý,
daj rodičom týchto nenarodených detí,
zvlášť však ich matkám,
milosť a odvahu
donosiť svoje deti až ku pôrodu.
Najsvätejšia Trojica,
odvráť od rodičov taký krutý úmysel -
odstrániť bezmocného človeka,
ktorý je určený žiť na tejto zemi,
aby spoluvytváral Tvoje kráľovstvo,
ktoré sa pre všetky Božie deti
naplno prejaví vo večnom spoločenstve -
v Tebe Trojjedinom Bohu -
v nepredstaviteľne láskyplnom šťastí.
Amen.*

roslivosti. Už na 15. deň sa objavujú prvé cievy a o niekoľko dní na to sa vytvára nesmierny zázrak : v prsiach 1,7 milimetrov veľkého embrya sa spoja dve malé cievy a ich spojením vzniká SRDCE, ktoré začína pracovať už na 18. deň po počatí, zpočiatku nepravidelne, ale od 21. dňa bije rytmicky a prestáva až v momente smrti.

Pri veľkosti necelých dvoch milimetrov má embryo vlastný mozog, ktorý preberá organizáciu ďalšieho vývoja plodu. Koncom 8. týždňa je embryonálny vývoj skončený. Jeho telo je už vytvorené. Má dĺžku troch centimetrov. Moderná definícia počiatku nového života by teda mohla znieť: NOVÝ INDIVIDUÁLNY ŽIVOT S VLASTNÝM GENETICKÝM PROGRAMOM. Nositeľmi genetickej informácie sú chromozómy, ktoré boli identifikované ako špecificky ľudské. Tým je biologicky jasne dokázané, že človek je od prvopočiatku človek a nemusí - ako to tvrdil Haeckel vo svojom BIOGENETICKOM ZÁKONE - prechádzať behom intrauterinného vývoja všetkými vývojovými štádiami živočíšnych druhov.

Blehschmidt na základe embryologických štúdií dokazuje, že práve rané štádiá ľudského vývoja sa veľmi líšia od raných štádií iných druhov.

Podľa prof. MUDr. J. Trapla oplodnením ženského vajíčka vzniká NOVÉ INDIVIDUUM, ktoré je už od počatia samostatným ľudským jedincom, novým členom ľudskej spoločnosti.

Keď je teda plod ľudskou bytosťou, má právo na život. Právo narodiť sa. Právo na to, aby spoločnosť chránila jeho život. Vzťah k ľudskému životu - aj k tomu, čo ešte neprešiel cez pôrodné cesty - je spoľahlivým kritériom skutočnej vyspelosti a pokrokovosti spoločnosti.

Som obhájom nenarodeného života a zásadne proti potratovému zlu, ktoré pre budúcnosť našich národov znamená hotovú (naprogramovanú?) katastrofu. Lebo potrat je deštruktívny prvok rodinnej harmónie a stability rodiny a v širšom poňatí celej spoločnosti.

A tak môžeme označiť potrat za rakovinu na tele spoločnosti.

Počtom potratov sme sa skutočne zaradili medzi svetové veľmoci. Veľmi smutné prvenstvo!

Lenin svojho času vyriekol túto múdrosť: "Ak chceme zničiť nejaký národ, musíme mu najprv zničiť morálku. Potom nám padne sám do lona ako zrelý plod."

Pri tejto príležitosti nemôžem nespomenúť veľkého doktora z Lambaréné Alberta Schweitzera, ktorý celý svoj život prežil v znamení úcty a lásky k životu a ktorý nás aj po smrti zaväzuje bojovať proti antihumánym tradíciám. Rozpamätajme sa na jeho výrok: "Ľudstvo znovu znepokojuje DUCH ZLA, ktorý nás v skutočnosti vrhá nazpät' od usilovnej cesty ku kultúre ducha do barbarstva. Žijeme vo veľmi nebezpečnej dobe. Človek začal ovládať prírodu prv, než sa naučil ovládať sám seba. Ľudstvo došlo tak ďaleko, že môže naprogramovať celé stvorenstvo k samovražde!"

MUDr. Imrich BENICKÝ

KTO IM ODHLASUJE SMRŤ

Dnes často hovoríme o Hippokratovej prísaha pre lekárov. Nemajte nám za zlé, že vám časť z tejto prísahy prinášame a prosíme vás, aby ste si ju prečítali. Nezaberie vám to veľa času. Vypočujte si slová geniálneho Hippokrata, lekára v rokoch 460-377 pred Kristom :

Nikdy nenarodené deti

V stredotalianskom meste Aquila vztyčil františkánsky kňaz prvý pomník nenarodeným deťom na svete.

Prinášal potratové plody na citorín postupne jeden za druhým počas troch rokov. Potom v decembri (1991) v deň, keď si pripomíname Herodesov masaker neviniatok, uložil 40 malých drevených truhličiek do spoločného hrobu. Na náhrobnom kameni bolo napísané "50-im milinom detí, ktoré sa zavraždia pri interupciách na celom svete v jednom roku."

Tejto udalosti sa zúčastnila aj procesia asi 200 matiek a detí, ktorá v tichom proteste kráčala na aquilský, snehom zasýpaný cintorín, vedená bosým frátrom, so sivou bradou povievajúcou vo vetre, kapucínom Andrea Dáscaniom. Prítomní boli aj iní kňazi a niekoľkí verejní činitelia. Keď táto skupina prišla k hrobu, františkán Quirino Salomone sa začal modliť: "Ó, môj Ježišu, zachráň nás od pekelného ohňa." Po skončení ceremónie, ktorá začala o 11,30 h sa neobjavili žiadni odporcovia, avšak veľmi skoro po tejto udalosti sa objavili v talianskej televízii a v tlači hlasy označujúce celú akciu za škandál. Vráťme sa však ešte k histórii samotného pomníka. "Spôsob, akým sa zaoberá s týmito maličkými mrtvolami je príšerný. Odhadzujú sa do odpadových nádob, pália sa, zmrazujú sa, aby sa mohli použiť pri výrobe kozmetiky... non licet (to nemôže byť dovolené)," povedal otec Dáscanio počas obradu. "Dnes majú tieto deti veľký sviatok, byť ignorovaný a zavrhnutý je horšie ako byť zavraždený." Ďalej fráter Dáscanio povedal novinárom, že takýto monument je prvý svojho druhu na svete. Aquilský arcibiskup Mário Peressin, ktorý bol tiež zúčastnený, nazval tento pohreb "aktom opozície voči zákonu 194, ktorý v Taliansku dovoľuje dobrovoľné prerušenie tehotenstva." Monument odhalili aquilský starosta Enzo Lombardi, kresťanský demokrat a slávny taliansky filmový režisér Franco Zeffirelli. Tento režisér veľkofilmu Ježiš z Nazareta povedal "odteraz by mal byť na každom cintoríne hrob pre takéto deti." Zeffirelli, ako sám prezradil, bol hlboko dojatý samotným obradom.

Prekl. z The Catholic World Report, február 92

Martin MARINČÁK

Spôsob svojho života zasvätim podľa svojich síl a svedomia prospechu chorých a budem ich chrániť pred každou krivdou a nepravosťou. Ani prosbami sa nedám usvedčiť o podaní smrtiaceho lieku, ani sám k tomu nedám nikdy podnet. Rovnako tak neposkytnem žiadnej žene prostriedok na vyhnanie plodu: zachovám vždy svoj život i svoje umenie čisté a bez akejkolvek viny.

SPÁSA ĽUDSTVA prostredníctvom Cirkvi

Uverejňujeme druhú časť príspevku, ktorý odznel na sympóziu v poľskom Opole. Je to výsledok tímovej práce Mgr. J. Krajňáka, Mgr. J. Tótha a Mgr. J. Vojskára.

Druhý vatikánsky koncil veľmi naliehavo zobudil toto uspaté vedomie spolupatričnosti a zjednotenia, a poukázal práve na hranice Cirkvi, ktoré sa v Kristovej láske celkom strácajú a kde poslední sú zároveň prvými. Je to práve princíp nekonečnej lásky, ktorej stred a okraje splyvajú. A v tomto duchu je spása iba v Cirkvi, ktorá sa volá Kristus medzi nami! A všetky hranice, ktoré vyznačil človek v Cirkvi, Kristus v tej istej Cirkvi stiera! A v tom tkvie univerzálna spása sveta!

Teologickými sentenciami - chápanými úzkoprosť - sa v minulosti zúžilo manévrovacie pole dejín spásy. Dnes sme svedkami nových interpretácií a jeho rozšírenia, v ktorom teologická reflexia prehľubuje a uprednostňuje Kristocentrický charakter a všeobecnosť vykúpenia. Odrzkadľuje sa to aj v obnovujúcich sa dialógoch medzi pokrstenými a veriacimi v Krista. Teda: Vraciame sa! Pretože tam, kde sa vzdalovanie od centra výbuchu SLOVA a jeho lásky k nám - stalo extrémnym ľudským experimentom, možno konštatovať iba potrebu návratu. "Všetci, ktorí budú spasení, prijímú spásu len skrze Ježiša Krista, dokonca aj vtedy, keď nikdy o ňom nepočuli." (F. Krenzer: Zajtra sa bude opäť veriť, Bratislava 1991) "Nik neprichádza k Otcovi, ak len nie skrze mňa." (Jn 14/6,7) A Kristus je globálnou dimenziou spásy! Len v tomto zmysle môžeme povedať s M. Lutherom: "Mimo Cirkvi nikto nemôže prísť k Pánovi Kristovi." (Veľký katechizmus, 3. čl.) "... namiesto výroku - Mimo Cirkve niet spásy, mail by sme povedať radšej pozitívne: Všetci sú prostredníctvom Cirkvi vedení k spásu. To je správne pochopený zmysel slova "samospasiteľná Cirkve." (Opäť je citáť zo sentencie F. Krenzera z diela: Zajtra sa bude opäť veriť. (Bratislava, 1991 str. 149)

Po Kristovom príchode na túto zem, nemôže byť nikto vyňatý z jeho spasiteľného a vykupiteľského diela. Niektoré môže byť mimo Cirkvi, ak ju chápeme ako viditeľné spoločenstvo, do ktorého sa vstupuje krstom vody a Ducha, ale nemôže byť nikto mimo Krista, ktorý je v tej istej Cirkvi, kam sa vstupuje krstom túžby!

Per baphtismum flaminis! Paradoxne by sme to mohli vyjadriť aj tak, že Kristus je takto aj mimo Cirkvi. A to je smerovanie, predieranie sa k TOMU, z ktorého, skrze ktorého a pre ktorého je všetko - teda k Bohu! Táto túžba je zakódovaná do bytostných hĺb ľudskej prirodzenosti a do ľudského rozťúženého srdca, ktoré hľadá svoj zmysel. Najdenie tohoto zmyslu je najdením šťastia!

Je mnoho ľudských faktorov, ktoré bránia mnohým ľuďom pri vstupe do vnútorného života Cirkvi prijatím právd viery a krstom vody a Ducha. Na túto tému poznamenáva M. Schmaus v knihe "Božie zjavenie", Rím 1988, str. 395: "Je prakticky isté, že napríklad pre ľudí Dalekého východu, menovite pre Indov a Číňanov - formulácie zjavených právd viery v aristotelovských pojmoch sú veľmi ťažko prístupné. A naopak, možno predpokladať, že mnohé obrazné vyjadrenia a výrazy Písma chápu hneď a bez uvažova-

nia, ktoré je potrebné pre náš spôsob poznávania." Ľudské bariéry však, nech sú akokoľvek veľké a staré, neprekazia spasiteľné dielo Slova, ktoré sa stalo Telom tu, na tejto zemi. Teda nemáme viac cirkvi - ak odhládame od partikulárnych jej lokálnych útvarov - i keď sa samé takto nazývajú. Máme iba jednu Kristovu Cirkve, ako máme iba jedného Krista. Ibaže nie všetci majú rovnakú účasť na onom "communio" - na spoločenstve s ním, teda na spoločenstve veriacich a žijúcich Krista. Preto i termíny ako sú rozchod, rozkol, mimo Cirkvi a pod. sa týkajú predovšetkým vonkajších javov Cirkvi. Co sa týka javov vnútorných, pre ne je príliehavá reč II. vatikánskeho koncilu, ktorá nehovorí o návrate, ale o zjednotení! T akto sa dajú trpezlivo chápať aj unionistické hnutia minulosti. Sú to hnutia jediného a toho istého organizmu, ktorým je Cirkve, a to Cirkve Kristova.

K tejto problematike sa vracia viackrát M. Schmaus vo svojej systematickej náuke viery - vo zväzku Cirkve, ktorá v slovenčine vyšla v Ríme roku 1977 - na strane 138 a 139. Citujeme: "Nakoľko nekatolícke kresťanské cirkvi uskutočňujú niektoré spasné znaky zvlášť živo, "ZNOVUZJEDNOTENIE" cirkvi by mohlo priniesť väčšiu plnosť a väčšie bohatstvo v živote kresťanskej viery. Najmä tie prvky, ktoré v nekatolíckych kresťanských spoločenstvách hrajú zvláštnu úlohu, mohli by dostať v "znovuzjednotenej" Cirkvi väčší dôraz. Keby sa napríklad s Katolíckou cirkvou zjednotilo pravoslávne Rusko alebo luteránska Škandinávia, uplatnili by sa pritom svojráznosti, ktoré sú odlišné od latinských alebo anglosaských národov. Tým by sa živšie prejavila nielen jednosť, ale aj s jednosťou spojená katolicita (správne treba rozumieť tomuto pojmu) - teda všeobecnosť Cirkvi."

Ak hovoríme o katolíckej Cirkvi, s radosťou používame formulácie II. vatikánskeho koncilu: "Keď koncil hovorí o jedinstvo Cirkvi, nevraví jednoducho, že jedna Cirkve, ako ju chcel mať Kristus, je identická s cirkvou vedenou rímskym pápežom, ale vraví, že Cirkve Ježiša Krista jestvuje, čiže má podobu konkrétnej v katolíckej Cirkvi, vedenej nástupcom Petrovým a s ním spojenými biskupmi! Koncil však k tomu ihneď dodáva: "Táto konkrétna forma existencie jednej Ježišovej Cirkvi v katolíckej Cirkvi nevyklučuje, že aj mimo jej zväzku sa nachádzajú viaceré prvky posväcovania a pravdy, ktoré ako dary vlastné Cirkvi Kristovej pobádajú ku katolíckej jednote." (LG, konštitúcia o Cirkvi, čl. 8., ďalej už citovaný autor Michal Schmaus: Cirkve - strana 125 a 126; takisto LG čl. 15. Zväzky Cirkvi s nekatolíckymi kresťanmi.) Podľa Rahnera i pri členstve Cirkvi možno rozlišovať medzi reálnym a túženým členstvom. Potom možno aj vetu o samospasiteľnosti Cirkvi formulovať takto: "Prislušnosť k Cirkvi je nutným prostriedkom spásy, avšak pojem prislušnosti zahŕňa v tejto vete tak skutočnú ako aj železnú prislušnosť." (Porovnaj: Schriften zur Theologie II., Einsiedeln, 1964, str. 5.)

Napokon do všeobecného vykupiteľského diela Ježiša Krista, čiže aj do jeho Cirkvi - patria aj tí "kandidáti" spásy, ktorí neveria v Boha, ateisti rôzneho druhu, pretože ich svedomie ako anténový systém je takisto kontaminované - zasiahnuté energiou veľkého výbuchu SLOVA. Stavanie betónových stien proti tomu-

to žiareniu života je tajomstvom zla - mysterium iniquitatis - a tajomstvom slobodnej ľudskej vôle (mysterium leberae voluntatis humanae). Životné finále týchto ľudí sa nám takisto stráca v tajomstve, ale ako veriaci aj na tento ich úsek života hľadíme s nádejou a dôverou v milosrdenstvo Božie, ktoré je bezpochyby a rovnako prvkom spásy.

Časové i nadčasové pochopenie sentencie "Extra Ecclesiam nulla salus" - tak ako sme to načrtli, možno podložiť nasledujúcimi konštatovaniami: Situácia v Cirkvi za čias biskupa sv. Cypriana bola poznamenaná napätím, ktorého zdrojom boli rôzne bludné náuky a hrozil veľký rozkol ohľadom platnosti krstu vysluhovaného heretikmi tých čias. Treba poznamenať, že v danom prípade sa nachádzame v polovici tretieho storočia. Svätý Cyprían ako autor tohto výroku bol tak filozofom ako aj právnikom, a preto tento jeho výrok bol súčasťou postoja apologéty, ktorý bránil jednotu všeobecnej Cirkvi! Z tejto skutočnosti nám treba vychádzať aj pri jeho kritickom prehodnocovaní a konfrontácii s kerygmou a jej exegézou z pohľadu II. všeobecného vatikánskeho snemu na Cirkve ako sviatosť a znamenie spásy pre celý svet. Kerygmatický základ tejto axiomy tvorí celý rad faktov mnohonásobne podložených citámi z Písma, ktoré však tu nemienime vypočítavať. Pre jednoznačné zorientovanie sa stačí pripomenúť biblické faktá z dejín spásy: Stvorenie sveta a človeka. Pád človeka do hriechu neposlusnosti a príslub záchranu. Vyvolenie Izraela ako príprava na príchod Spasiteľa na tento svet. Božie aktivity na záchranu človeka aj mimo "vyvolený ľud boží". Spomeňme si v tejto súvislosti na proroka Jonáša a mesto Ninive, na dvodu zo Sarepty, Naamana zo Sýrie a kráľa Kýra... Už z tohoto sa dá uzatvárať, že všetky končiny Zeme a všetky národy majú nárok uvidieť spásu nášho Boha. A navyše aktivity samého Ježiša Krista akoby dopĺňujú a rozširujú

(Pokračovanie na 9. strane)

Viera Donovalová

Cirkvi!

Za tvoje hrady istoty a lásky ukryť sa s holým životom!
V nej Božské Srdce prebodnuté
jak pochodeň čnie nad svetom.

K nej kráča človek - stelesnená
zrada,
pútnik, čo iba obdivuje čnosť,
zbabelec, ktorý do lásky sa
vkráda,
hriešnik, čo prosí o milosť.

Bezpečná pevnosť! Milosrdná
matka!
Hojnosť, čo utišuje hlad.
Si nezištná jak božie dary
- pramene dobrotivých rád.

Kropaje potu, božej krvi prúdy,
netiekli iba náhodou.
Tá sebažertva vykupuje ľudí
- z pokolení - úd za údom.

Za tvoje hradby istoty a lásky
vchádzame božím životom.
Cez Božské Srdce prebodnuté
- v pevný a nedobytný dom!



O IKONÁCH

Niet hádam na svete východného chrámu, v ktorom by sa nechádzali ikony. Ba aj mnohé rímskokatolícke kostoly zdobia pekné ikony, najmä v Taliansku.

Východný chrám - presnejšie cerkev - je stavaný tak, že svätýňu má oddelenú od lode radom ikon, ktoré tvoria stenu, zvanú ikonostas. Veriaci má tak ikony v cirkvi stále pred svojim zrakom. Tieto ikony, ktoré vníma pri každej návšteve cirkvi, mocne vplyvajú na jeho dušu a ju formujú. V cirkvi sa spravidla nachádza aj tetrapod, na ktorom je ikona, ktorá sa mení podľa sviatku alebo cirkevného obdobia a je vystavená k uctievaniu. Napríklad počas veľkonočného obdobia bola v cerkvách na tetrapode ikona vzkrieseného Krista. Táto ikona veriacich vítala v cirkvi a k nej smerovali kroky veriacich, aby ju pobozkali. Na niektorých miestach veriaci zároveň prinášajú sviečky a zapalujú ich pri ikonách.

Čo je vlastne ikona, čo nám predstavuje? Základom ikony sa stala kristologická teológia, ktorá charakterizovala prvé tisícročie kresťanstva. Obraz je vo svojej podstate viditeľnosť viditeľnosti, kým ikona je viditeľnosť neviditeľnosti. Obraz vystihuje viditeľné, hmotné formy a vlastnosti tvorstva, zatiaľ čo ikona vystihuje viditeľné, hmotné formy a vlastnosti Vteleného, zjaveného, inak neviditeľného Boha. Základom ikony je teda Bohočlovečenstvo Ježiša Krista, nakoľko nám to bolo zjavené cez Vtelenie.

Ako tomu rozumieť? Neviditeľný Boh sa nám dal spoznať vo svojom milovanom Synovi - našom Spasiteľovi, ktorý popri svojej božskej prirodzenosti sa odel aj našou ľudskou prirodzenosťou. Obidve prirodzenosti sú v Ježišovi nerozlučne spojené s osobou Božieho Syna. Ježiš Kristus je teda viditeľný vo svojich ľudských a Božských prejavoch, a preto ho vieme tiež viditeľne namaľovať. Toto je základom ikony. Ako z uvedeného vyplýva, pravá ikona je len ikona Ježiša Krista, alebo ikona, v ktorej sa nachádza okrem iných osôb taktiež osoba Ježiša Krista. Obraz Matky Božej je ikonou vtedy, ak drží svojho syna. Byzantská cirkev vždy maľuje Bohorodičku so svojim Synom v náručí. Obrazy svätých sú ikonou len v nevlastnom zmysle, to jest nakoľko zobrazujú Ježiša Krista v jeho živote. Takisto obraz Nebeského Otca a Svätého Ducha nie je ikonou vo vlastnom zmysle, pretože ani Otec, ani Svätý Duch sa nikdy nezjavili v ľudskej podobe na tomto svete.

Ikona je viac ako len obraz, symbol, je viditeľnosť skutočnosti. V západnej Cirkvi sa obrazy pokladali len za výchovné náboženské pomôcky pre tých, ktorí nevedeli čítať. Učili sa náboženstvo z obrazov. Východná Cirkev ikony chápala viac teologicky. Z toho istého dôvodu nikdy nepoužívala trojdimensionálne vyobrazenia (akými sú sochy), pretože tieto príliš zdôrazňovali čisto hmotné a ľudské vlastnosti zobrazovanej osoby, či veci. Východ vždy užíval dvojdimensionálne predstavy, pretože lepšie vystihovali obidva výjavy z Kristovho života: jeho ľudskú a Božiu prirodzenosť.

Ikony - čo do štýlu - sú rozdielne od obyčajných svätých obrázkov. Neprirodzujú sa presne určených reálnych plánov, farieb a viditeľných skutočností, ale skôr zdôrazňujú du-

chovné perspektívy osôb. Tieto formy sú rôzne podľa ducha doby a samotnej duchovnosti. Vo všeobecnosti však ikony zdôrazňujú viacej duchovnosť ako materiálnu presnosť, umeleckú precíznosť a dokonalosť. Ikony nikdy nie sú morálne urážlivé, ani sentimentálne uspokojivé, príjemné alebo dráždivé. Odvádzajú od tela a jeho fyzickej krásy a povznášajú ľudského ducha k nestvorenej a duchovnej kráse a dokonalosti. Vytvárajú ducha modlitby, mysticizmu, Božej prítomnosti a pobožnosti. Je to svet modlitby a odovzdanosti, ktoré odstraňujú vzdialenosť medzi objektom a subjektom.

Veľkí východní svätci ako Germanus, patriarcha konštantinopolský, sv. Ján Damascenský, veľký teológ tých čias, a sv. Teodor Studita, ktorý reformoval studitský kláštor, vytvorili teóriu o ikone, ktorá bola počiatkom monumentálneho umenia byzantskej klasickej doby: Ikona je zrkadlom, v ktorom je zobrazený neviditeľný svet.

Maliari ikon sa volajú ikonopisci. Najvýznamnejším ikonopisným kódexom - zbierkou predpisov, ako maľovať ikony, je Hermeneia. Je to príručka, ktorú zostavil Dionýz z Furny, mních kláštora na hore Athos v Grécku.

Ikony boli najskôr maľované na špeciálne pripravenom dreve. Od šiesteho storočia sa štýl maľby ikon rozšíril z pôvodného dreva do fresiek a mozaik. Okrem veľkých umelcov v Byzancii môžeme sledovať aj veľkých majstrov ikon, ktorí patria do epochy ruskej ikonomalby. Najslávnejším z nich je Andrej Rubľov.

Ikony do našich krajov sa dostali s príchodom solúnskych bratov sv. Cyrila a Metoda. Ďakujeme Božej prozreteľnosti za tú krásu, ktorá naplňovala radosťou a zbožnosťou srdcia našich dávných predkov a naplňa aj nás.

Katolícka Cirkev - tak východná ako aj západná - vždy ozdobovala svoje chrámy a svoje domy svätými obrazmi. Uctievala ich, pretože sväté obrazy boli najkrajším verejným vierovyznaním tej najradosnejšej náboženskej skutočnosti, ktorou je prítomnosť Bohočloveka medzi nami v Cirkvi, v Eucharistii, v Božom Slove a v každom človekovi.

o. Ján BABJAK, SJ

SPÁSA ĽUDSTVA prostredníctvom Cirkvi

(Dokončenie z 8. strany)

všetko vykonané a naznačené v Starom zákone, keď naplnia celý Zákon i prorokov. Aj v jeho aktivitách nachádzame explicitný záujem o spásu a záchranu každého človeka - teda aj mimo vyvoleného Izraela.

Nebude od veci ak si na tomto mieste pripomenieme aspoň príbeh so Samaritánkou, so ženou Sýrofeničankou. V prvom prípade ide o vodu na uhasenie smádu i o vodu prinášajúcu život večný - a o klaňanie sa Bohu v duchu a v pravde. V druhom prípade je reč o odrobinkách padajúcich pod stôl pre šteňatá - zo stola hodujúcich. A toto dôvodenie nech uzavru Ježišove slová pri poslednej večeri: "...**toto je moje Telo, ktoré sa obetuje ... a toto je moja Krv, ktorá sa vylieva ZA VÁS A ZA VŠETKÝCH - na odpustenie hriechov.**" Nie inak sa to premiešalo do liturgie eucharistickej obety, ktorú Cirkev obetuje a prináša ZA VŠETKÝCH A ZA VŠETKO (aklamácia po pozdvíhovaní obeťovaných a premenených darov - Lit. sv. Jána Zlatoústeho aj Bazila Veľkého.) A nakoniec ešte

jeden odkaz, vzťahujúci sa na List sv. Pavla apoštola Efezanom hl. I. verš 10.: "... **v Kristovi zjednotiť všetko, čo je na Zemi a čo je na nebi.**"

Nuž, čo teda je všeobecná Cirkev, aká je a akí sme my v nej? Myslím si, že v tom, čo sme povedali, vyjadrili sme sa ádekvátne. V súhrne si to ešte raz pripomeňme: Cirkev je božsko-ľudská ustanovizeň spásy, tajomné Telo Kristovo, a tak v nej rovnako ako v NOM sa má zjednotiť všetko. V jej ľudskej i božskej dimenzii a aktivitách, v životnej praxi a starostlivosti o všetky božie deti! Práve v tom spočíva jej otvorené náručie pre všetkých ľudí všetkých čias - aj času nášho! Boh oslovoval a oslovuje každého človeka prichádzajúceho na tento svet a vytvára veľké ľudské spoločenstvá. Oslovuje ho individuálne cez hlas svedomia aj prostredníctvom všetkých veľkých náboženstiev, orientujúcich ho na NEHO - na jedného, pravého a živého Boha. A toto sú aj cesty, ktoré k nemu vedú, vedú k Bohu aj k tomu, ktorého on ako svojho Syna poslal na túto planétu a ktorý je cestou, pravdou a životom. Cirkev je Kristovým

dielom, je jeho pokračovateľkou inkorporovanou do dejín ľudstva tak, ako sa Kristus inkorporoval do ľudského tela. Takto je Cirkev súčasne aj tajomstvom a sviatoťou spásy pre všetkých ľudí sveta. Iba táto a takáto Cirkev má perspektívu! Nie je getom, ale otvoreným náručím pre všetkých! Iba táto a takáto Cirkev má perspektívu a šancu zmeniť sa opäť na jeden ovčinec s jedným pastierom podľa želania, výpovede a predpovede jej zakladateľa Ježiša Krista.

Záverom už iba konštatovanie, že sme sa pokúsili načrtnúť prejednávanú problematiku z hľadiska nášho spôsobu myslenia, videnia a chápania tak univerzality spásy ako aj univerzality (katolicity) Kristovej Cirkvi. Netajíme sa s tým, že nemáme nijaký iný, zvláštny "punkt widzenia" a tvrdíme, že náš pohľad je pohľadom katolíckym, teda univerzalistickým. Robíme všetko, čo je v našich silách, aby naše praktické životné postoje boli autenticky Kristovské a mali za svoj charakteristický znak jeho lásku k nám, k ľudstvu a celému svetu. Bez akýchkoľvek partikularistických prichutí a odtieňov, pretože alebo sa všetci stretáme v Kristovi, alebo sa nestretáme, nezdíme a nezjednotíme vôbec. A pred tým druhým ako alternatívou čias - nás Pán Boh uchovaj!

Mgr. Ján KRAJNÁK,
prodekan Grkät. teolog. fakulty
Univerzity Pavla Jozefa Šafarika v Prešove

Z posolstva pápeža Jána Pavla II. k 26. svetovému dňu spoločenských komunikatívnych prostriedkov - 31. mája 1992

Ohlasovanie Kristovej blahozvesti v spoločenských komunikatívnych prostriedkoch



Už dvadsiaty šiesty raz slávi Cirkiev Svetový deň spoločenských komunikatívnych prostriedkov, čím plní príkaz Druhého vatikánskeho snemu.

Komunikatívne prostriedky - a my tu nič z nich nevyklúčujeme - sú vstupenkou každého človeka na moderné námestie, kde sa myšlienky prejavujú verejne, kde sa vymieňajú idey, novoty idú z úst a informácie každého druhu sa aj ďalej podávajú aj prijímajú (porov. Redemptoris missio, 37). Za to všetko chválime nášho Otca na nebesiach, od ktorého "pochádza každý dobrý účel a každý dokonálny dar" (Jak 1,17).

Hoci tento deň slávime s radosťou a vďakou, je na druhej strane nevyhnutne zakalený smútkom a bolesťou. Práve prostriedky, ktoré tu oceňujeme, stále nás upozorňujú na ohrobenie našej ľudskosti, na existenciu zla v jednotlivcovi i v spoločnosti, na nezmyselné násilie a nespravodlivosť, ktoré si ľudia navzájom robia pod rozličnými zámenkami. Prostredníctvom masových médií sa často ocitáme v situácii bezmocných divákov, ktorí sa zúčastňujú na hrozných neľudskostiach páchaných všade vo svete. Teraz ich odôvodňujú historickou rivalitou alebo radikálnymi predsudkami, túžbou po pomste, dychtivos-

ťou po moci, hrabivosťou, sebecstvom, alebo nedostatkom úcty k ľudskému životu a ľudskému právam. Kresťania sú týmito udalosťami a ich zdôvodňovaním zarmútení, ale je to pre nich výzva, aby urobili v tejto oblasti oveľa viac ako doteraz. Zlo musia premáhať dobrom (Rim 12, 21).

Z kresťanského sveta



Odpoveď kresťanov na zlo spočíva predovšetkým v tom, že sa správajú podľa evanjelia a vždy výraznejšie sprítomňujú posolstvo spásy v Ježišovi Kristovi. Kresťania musia rozprávať o Radostnej zvesti.

My máme Kristovo posolstvo a pre nás je radosťou oznamovať ho každému človekovi dobrej vôle, ktorý je ochotný počúvať.

Zvestujme ho najprv prostredníctvom svedectva nášho života, lebo - ako výstižne povedal pápež Pavol VI. - "dnešný človek sa radšej správa podľa svedkov ako podľa učiteľov, a ak sa správa podľa učiteľov, tak preto, že sú svedkami" (Evang. nuntiandi, 41). Od nás sa očakáva, že sme mestom, ktoré leží na návrší, svetlom na svietniku, viditeľným pre každého. Naše svetlo má svietiť ako maják, ktorý ukazuje istú cestu do pokojného prístavu (porov. Mt 5, 13-14).

Ak je náš individuálny a spoločenský život príkladom viery a hodnôt, ku ktorým sa ako kresťania hlásime, potom sa pozornosť sveta musí jednoducho všetkými komunikatívnymi prostriedkami - za predpokladu, že pravdivo odzrkadľujú skutočnosť - obrátiť na túto skutočnosť. Takéto ohlasovanie Kristovej zvesti môže už vykonať veľa dobrého. Aké všeobecne účinné by bolo takéto univerzálne svedectvo členov Cirkvi!

ZO ŽIVOTA MUKAČEVSKÉJ EPARCHIE

Od apríla minulého roka začali vydávať v Užhorode mesačník mukačevskej eparchie Blahovisnyk. Časopis doteraz okrem iného uverejňoval na pokračovanie príspevkov Tragické roky gréckokatolíckej Cirkvi na Zakarpatsku (1944-1947), v ktorom boli vmontované aj pamäti biskupa - vyznavača Alexandra Chiru (1897-1983). Od mája t.r. redakcia na pokračovanie uverejňuje seriál o prenasledovaných kňazoch po likvidácii tejto Cirkvi v 40. rokoch.

Jednou z foriem novej envajelizácie v mukačevskej eparchii sú nedeľné školy pre mládež. V katedrálom chráme Povýšenia sv. Kríža v Užhorode takéto školy úspešne vedie o. Andrej Juraj Vaskov a o. Alexander Legeza. Jednou z hlavných úloh týchto nedeľných škôl je príprava mladých ľudí na sv. spoveď a sv. prijímanie.

V eparchii sa pomaly rozvíja aj vydavateľská činnosť. Do rúk čitateľov sa najnovšie dostala útlá publikácia o. Pavla Mađara, OSBM, pod názvom Dejiny gréckokatolíckej Cirkvi.

Významnou udalosťou v Užhorode bola aj sv. liturgia, ktorú z iniciatívy vedenia miestnej posádky odsľúžil pre vojakov základnej služby o.J. Štilicha. Na tejto v histórii posledných desaťročí prvej takejto sv. liturgii spieval Gréckokatolícky duchovný chor mesta Užhorod pod vedením Michala Orosa, ktorý sa v týchto dňoch dožil 65 rokov.

Jubilujúca bratská eparchia

Tento rok je pre gréckokatolíkov v susednej Maďarskej republike jubilejným. 12. júna uplynie 85 rokov od vydania buly Christifides Graeci, ktorou pápež Pius X. potvrdil založenie Hájdudorogskej gréckokatolíckej eparchie. Jej prvým biskupom sa stal náš rodák Štefan Miklósy, ktorý pochádza z Rakovca nad Ondavou na Zemplíne, kde sa narodil 22. augusta 1857. Terajším sídelným biskupom je o. ThDr. Szilárd Keresztes.

Jedným z cirkevných historikov tejto eparchie je dr. István Pirigy. Pred dvoma rokmi vydal zaujímavú publikáciu pod názvom A magyarországi gorogkatolikusok története - Dejiny gréckokatolíkov žijúcich v Maďarsku. V tomto dvojzväzkovom diele sa zapodieva nielen dejinami gréckokatolíckej cirkvi v Maďarsku, ale dotýka sa aj osudov gréckokatolíkov v susedných krajinách, lebo pôvodne všetci patrili do rozsiahlej mukačevskej eparchie. Tá sa rozprestierala v 13 župách a zahŕňovala 711 cirkevných obcí vtedajšieho Uhorska.

Autor dejiny gréckokatolíkov v Maďarsku rozdelil do štyroch období:

1. obdobie najstaršie - spracoval v siedmich kapitolách. Zobrazil

v ňom počiatky christianizácie v Maďarsku, na ktorej sa podieľali rehoľníci východného, byzantského obradu, ale dokončili kňazi západného, latinského obradu. Postupne kláštory východného obradu ustupujú a s nimi aj byzantská liturgia.

2. obdobie rozdelil do 13 kapitol. V tomto období východný obrad posilňujú rozličné kolonizácie. Vo vznikajúcich kláštoroch sa vytvárajú nové duchovné centrá. Obdobie končí kánonickým ustanovením mukačevskej eparchie v roku 1771, ktorej sídlo so súhlasom cisárovnej Márie Terézie preložil do Užhorodu v roku 1776 mukačevský biskup Andrej Bačinský.

3. obdobie má desať kapitol a začína historickou viedenskou synodou gréckokatolíckych biskupov v roku 1773 a končí rokom 1920. Obdobie vrcholí ustanovením Hájdudorogskej eparchie so sídlom v Nyíregyháze v roku 1912.

4. obdobie autor komentuje v deviatich kapitolách. Je to obdobie, ktoré tvorí dejiny gréckokatolíkov v Maďarsku od skončenia prvej svetovej vojny až do dnešných dní. Po prvej svetovej vojne vznikli nové štátne hranice a gréckokatolíci v Maďarsku patria nielen do hájdudorogskej eparchie, ale aj do apoštolského exarchátu v Miškovci, ktorý bol ustanovený v roku 1924. V tomto najnovšom období došlo k uznaniu maďarského liturgického jazyka, boli vybudované eparchiálne cirkevné ustanovizne, vydaná maďarská modlitebná kniha a spevník a Svätá Stolica rozšírila práva hájdudorogskeho biskupa na územie celého Maďarska.

Zo spomínaného diela nás zvlášť zaujala 9. kapitola druhého zväzku, v ktorej autor stručne oboznamuje čitateľov s dejinami prešovskej eparchie a predstavuje jej jednotlivých biskupov. Je však na škodu vecí, že výklad reálií v tomto prípade uzatvára v 30. rokoch nášho storočia.

V roku 1943 v hájdudorogskej eparchii pôsobilo 146 kňazov.

V roku 1982 bol počet kňazov eparchie spolu s rehoľníkmi 168. Z nich malo 31 doktorát teológie. Mnohí kňazi eparchie venovali sa štúdiu v jednotlivých oblastiach te-

ológie. Často vo veľmi sťažených podmienkach tvorili kompilačné i samostatne práce, alebo prekladali hodnotné diela z iných jazykov. Svoje práce vydávali ako samostatné diela, alebo uverejňovali v časopise Keleti gyház (Východná cirkev) a Vigília

V období medzi dvoma svetovými vojnami v hájdudorogskej eparchii vydávali desať rozličných periódík, ako napr. Békesség (Pokoj), Gorogkatolikus tudósító (Gréckokatolícky informátor), Kelet (Východ), Gorogkatolikus Lelkipásztor (Gréckokatolícky dušpastier), Gorogkatolikus Szemle (Gréckokatolícke pohľady), Gorogkatolikus Élet (Gréckokatolícky život) a i.

V gréckokatolíckej tlači bolo uverejnených množstvo rozličných básní i prozaických útvarov. Stredoškolský profesor Péter Torok je autorom diela Délibáb a Verhovinán (1929) - Dúha nad Verchovinou. Je to prvý román, ktorý zobrazuje život gréckokatolíkov v Maďarsku. S ňou Ilona Tartalyová stala sa známou knihou Ékes virágszál (1946 a 1980) - Drahocenný kvietok. V románe spracovala históriu obrazu pútnického chrámu v Máriapócsi. Z autorov divadelných hier je najznámejší Jenő Zombory. Jeho hlavné dielo - drámu Pilát - uviedlo na scéne i Mestské divadlo v Segedíne.

Redaktor časopisu Keleti Egyház (Východná cirkev) sa svojho času obrátil na svojich čitateľov a žiadal, aby zaslali svoje knihy bohoslovcom. Z takto získaných kníh redakcia urobila výber a ten zaradila do knižnice výskumnej spoločnosti Chrysostomos. Aj biskup dr. Miklós Dudás žiada svojich kňazov, aby zozbierali a zaslali cenné knihy do seminára. Po dobudovaní a rozšírení budovy seminára vznikla knižnica, ktorá bola schopná pojať 50 tisíc kníh.

Pri príležitosti vzácného jubilea - 80. výročia založenia hájdudorogskej eparchie - pozdravujeme gréckokatolíkov v krajine našich južných susedov a prosíme Najvyššieho, aby aj naďalej požehnával ich cirkevné spoločenstvo.

M. SERBIN

Z VYHLÁSENIA MUKAČEVSKÉHO BISKUPA

Mukačevský gréckokatolícky biskup Mosn. Ivan SEMEDI navštívil na jar tohto roku Spojené štáty americké. Pri tejto príležitosti 29. marca t.r. v Pittsburghu - ako to uviedol mesačník Blahovisnyk (Užhorod, č. 4/1992) - okrem iného vyhlásil:

V priebehu dlhých desaťročí gréckokatolícka Cirkev na Podkarpatsku bola veľmi prenasledovaná. Vtedajší vládcovia sľubovali raj na zemi a svetlú budúcnosť bez Cirkvi, bez kňazov. Čo sa dosiahlo touto politikou, je nám všetkým známe. Ukázalo sa pravdivým staré ľudové príslovie - bez Boha nedá sa ani krok.

Zo života eparchie

Nevšedná udalosť

V Prešove vo Františkánskom kostole sa v sobotu dňa 16. 5. 1992 o 10.30 h uskutočnila pekná slávnosť - prvé sväté prijímanie nepočujúcich detí. Bolo to vari prvé prijímanie po dlhých 24 rokoch. Prijatiu sviatosti predchádzala dvojročná príprava v Základnej škole internátnej pre nepočujúcich v Prešove. Zodpovednými za prípravu prvoprijímajúcich boli o. kaplán Martin Telefen a katechéta Darina Petriková. Deti sa pravidelne raz týždenne zúčastňovali svätej omše v Saleziánskej kaplnke. Sv. omše celebrovali o. kaplán Telefen a o. Jiří Novotný. Ku sviatosti pristúpilo 23 hluchonemých detí. Svätú omšu v rimokatolíckom obrade slúžil o. M. Chatur CSsR a o. Jiří Novotný, o. Lukáš z rehole sv. Františka, o. Jančíšin, správca gréckokatolíckej farnosti v Prešove, a o. M. Telefen.

Posviacka nového chrámu v Snine

Novému Božiemu domu sa 24. mája tešili veriaci Sniny a jej okolia. Chrám zasvätili Matke ustavičnej pomoci, posvätil ho otec biskup M. Chatur CSsR. Prvú svätú liturgiu v novom chráme slúžil správca farnosti V. Saroka s viacerými kňazmi diecézy.

TURICE 1992 - stretnutie na Fatimskú sobotu

Na Starých Horách neďaleko Banskej Bystrice sa dňa 6-7. júna 1992 konala tradičná turická púť, na ktorú bol bratmi redemptoristami pozvaný slúžiť v tamojšej bazilike sv. liturgiu Mons. o. M. Chatur CSsR, pomocný biskup prešovskej diecézy. Pri sv. liturgii o 18.00 h v sobotu 6. júna spieval taktiež starosloviensky zbor pôsobiaci pri katedrálom chráme Sv. Jána Krstiteľa v Prešove.

Prvé stretnutie

V chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove, podobne ako na mnohých iných miestach diecézy, po prvýkrát prijalo Pána Ježiša vyše 80 gréckokatolíckych detí. Otec biskup Mons. M. Chatur CSsR v úvode pri osob-

nom rozhovore s deťmi na farskom dvore pripomenul, aby neostalo iba pri tomto prvom stretnutí s Pánom Ježišom, ale aby sa s ním stretávali čo najčastejšie. V homílii zdôraznil aj ich rodičom, aby chodievali pravidelne do chrámu spolu so svojimi deťmi a takto im boli dobrým príkladom v živote viery.

Po homílii o. biskup odišiel do obce Ihľany, v okrese Poprad, kde sa konal prvý odpust pri ludskej jaskyni.

Odpustová slávnosť v Michalovciach

V chráme Svätého Ducha v Michalovciach sa dňa 6.-7. júna konala odpustová slávnosť. Svätú liturgiu spolu s viacerými kňazmi slúžil Mons. Ivan Semedi, biskup užhorodský a Mons. M. Chatur CSsR, pomocný prešovský biskup.

Časopis Nová zvesť

Dostalo sa nám do rúk prvé číslo časopisu Nová zvesť, ktorý vychádza s cirkevným schválením banskobystrického sídelného biskupa Mons. Rudolfa Baláča. Časopis by mal byť pomôckou pre modlitbovo-evanjelizačné skupiny aj pre jednotlivcov, ktorí sa zaujímajú o charizmatickú obnovu v Duchu Svätom a často pre nedostatok informácií z katolíckych zdrojov, nachádzajú naplnenie svojich túžob u oddelených bratov, so stratou katolíckej identity. Tento časopis vydáva: Združenie JAS, ul. J.C. Hronského 17, 960 01 Zvolen, a na uvedenej adrese si ho môžete objednať.

Vydarená olympiáda

V dňoch 29.-31. 5. 1992 sa konala v Prešove Medzinárodná športová olympiáda pre sluchovo postihnuté deti. Vďaka ochotným darcom (Deva Trebišov, Sabina Sabinov, Mraziarne Prešov) mohla Slovenská katolícka charita sprostredkovať drobnú pomoc pri jej príprave vo forme sladkej odmeny pre víťazov v jednotlivých disciplínach, či spštenia stravy pre všetkých účastníkov.

Zakladanie farských charít

V priebehu mesiaca mája začala Charita v prešovskej diecéze pripravovať pomoc pri zakladaní farských charít. Došlo tiež ku kontraktu s novovznikajúcou charitou v Starej Lubovni. Tamojší farský úrad pripravuje letný tábor pre 25 mentálne postihnutých detí v Medzibrodí. Pracovníci charity prešovskej diecézy sa pokusia zabezpečiť pre deti nie-

koľko opatrovateliek čím by sa znížili celkové náklady na realizovanie tábora. Okrem spomínaných aktivít SCHK prešovskej diecézy vykonáva svoju poradenskú činnosť. V najbližšej dobe plánuje zriadiť výdajňu šatstva a predajne pre núdznych. Bez Božej pomoci a Vašej priazne však zmôže len málo. SCHK vás preto prosí o náklonnosť a podporu svojich snáh.

Charita prosí o pomoc

Charita vás prosí o pomoc pre bezvládnú ženu v meste Prešov. Ide o zaopatrenie na 5 až 6 hodín denne s možnosťou finančnej odmeny. Záujemci hlásť sa na adrese Slovenská katolícka charita, pracovisko Hlavná 8 - B.Ú Prešov, čís. tel. 091 238 66.

Stretnutie mládežníckych gréckokatolíckych zborov

Pozývame vás na stretnutie gréckokatolíckych mládežníckych zborov, ktoré sa uskutoční dňa 1. júla v chráme Narodenia Panny Márie v Košiciach.

Program :

- 13.00 h privítanie otca biskupa
- 13.30 h otvorenie programu, počas ktorého vystupia jednotlivé zbory a uskutoční sa beseda s o. biskupom
- 16.00 h mládežnícka svätá liturgia
- 17.30 h stretnutie mládeže s o. biskupom vo farských priestoroch (pre zbory vo vzdialenejších farnostiach je možnosť ubytovania vo farskej budove).

V rámci Cyrilometodských dní,

ktoré budú 4.-5. júla 1992 v Terchovej na strednom Slovensku pri svätej liturgii v noci zo soboty na nedeľu vystúpi aj chrámový zbor z Prešova.

Letný tábor Lipovce

Kresťansko-demokratická mládež v Prešove pripravuje pre deti letný tábor, ktorý bude v oblasti Lipovce-Kosodrevina, v blíz- kosti Prešova, v termíne od 9. do 16. augusta 1992. Náklady na 1 dieťa činia 850.- Kčs. Časť týchto nákladov vám môže uhradiť KDMS. Bližšie informácie môžete dostať na prešovskom tel. čísle KDH 091 344 62.

V prvú májovú nedeľu, bola v gréckokatolíckej farnosti Kapišová milá slávnosť. Po dlhom očakávaní zavítal do tejto farnosti v okrese Svidník biskup o. Milan Chatur, aby posvätil novú zakrístiu a obnovený chrám.

Exteriér chrámu posvätil za asistencie kňazov, bohoslovcov a mništrantov. V kázni poukázal na život Panny Márie, ktorá by mala byť vzorom všetkým ženám, aby si uvedomili svoje poslanie a úlohu, ktorú dostali od nášho Pána.

Na záver slávnosti správca farnosti o. Ladislav Šedivý podakoval o. biskupovi za posviacku, kňazom za spoluúčasť a veriacim za obetavosť a nadšenie, s akým pristupovali k práci na obnovení chrámu Narodenia Panny Márie, súčasne poprosil veriacich o účasť pri oprave jeho vnútornej časti.

Po krátkej obedňajšej prestávke si o. biskup našiel čas, aby sa stretol v našom chráme na neformálnej besede s veriacimi farnosti. Skôr však spolu s kňazmi odslúžili pred vyloženou Najsvätejšou eucharistiou požehnanie a udelil všetkým prítomným sviatostné požehnanie.

Po skončení besedy už čakala kapišovská gréckokatolícka mládež na o. biskupa, aby si spoločne na tunajšom ihrisku zašportovali. Program o. biskupa v Kapišovej sa však ešte neskončil. Veriaci boli vyzvaní na možnosť popoludňajšieho stretnutia s o. biskupom.

Posviacka chrámu v Kapišovej



Počúvajte vrúcny hlas...

Putovanie milostivého obrazu klokočovskej Panny Márie

TICHÝ POTOK

Dňa 2. apríla 1992 privítali veriaci z Tichého Potoka milostivý obraz klokočovskej Panny Márie. Priniesli ho veriaci z Milpoša spolu s o. Gajdošom. Na začiatku dediny obraz prevzali a za spevu mariánskych piesní ho niesli do chrámu. V chráme bol mariánsky moleben v rámci ktorého sa prihovril duchovný otec Gajdoš. Potom nasledovala svätá liturgia. Počas pobytu obrazu veriaci sa modlievali svätý ruženec pred liturgiou a po nej moleben k Panne Márii. V nedeľu mládežníci pripravili mariánsku akadémiu.

S milostivým obrazom sa rozlúčili 10. apríla mariánskym molebenom a previezli ho za hojnej účasti veriacich do Ba-jeroviec.

Gréckokatolícky chrám v Tichom Potoku je zasvätený sviatku Nanebovzatia Panny Márie. Generálna oprava chrámu sa uskutočnila za pôsobenia o. L. Lizáka. Na vežu bol daný medený plech, bol vyhotovený nový bohostánok, chrám zvnútra i zvonku bol pekne upravený.

správca farnosti
M. GAVALA



CESTICE

Je podvečer prvého dňa sviatku, slávneho zmrtvýchvstania Pána Ježiša Krista. Cestou do chrámu ide procesia s krížom a zástavami. Veľký počet veriacich prišiel privítať milostivý obraz našej Matky, Panny Márie.

Zázračnú ikonu Panny Márie priniesli do Cestic veriaci z košickej farnosti na čele s o. dekanom Gabrielom Székelym a členmi farskej rady.

Po stretnutí za hlaholu zvonov, preniesli spoločne obraz do chrámu. Nasledovala mládežnícka akadémia. K oslave Panny Márie prispeli aj naši bratia z Košíc, ktorí zaspievali starosloviansky Christos Voskres a Prosíme Ťa Divo. K veriacim oboch farností sa prihovril o. Gabriel Szekely na tému - história ikony klokočovskej Panny Márie.

Najväčším zážitkom pre cestických veriacich bola návšteva o. biskupa M. Chautura, ktorý v sprievode okresného dekana nečakane zavítal do našej farnosti. Otca biskupa privítal miestny duchovný Michal Mašlej a starosta obce p. Š. Fedor.

V príhovore k veriacim o. biskup hovoril o veľkej pomoci,

ktorú nám poskytuje naša nebeská Matka a vyzval nás k prehli-
beniu úcty Panny Márie.

V stredu popoludní bol obraz prenesený na filiálnu obec Chým, kde je postavený najstarší gréckokatolícky chrám (1238). Bola odslúžená svätá liturgia, moleben k P. Márii, prihovril sa o. Sedlák, správca farnosti v Perine.

V piatok a sobotu si ikonu P. Márie uctili veriaci druhej filiálnej obce - Komárovce. K prítomným sa prihovráral o. Tibor Seman, správca farnosti vo Veľkej Ide.

V nedeľu po svätej liturgii vo farskom chráme, nasledoval moleben, obchod okolo chrámu a odovzdanie obrazu veriacim z farnosti Chorváty.

F.Š.

BELŽA

Máj je pre nás veriacich jedným z najkrajších mesiacov v roku, kedy sa so zvláštnou úctou obraciame k našej nebeskej Matke, aby sme jej poďakovali za všetky dobrodenia, ktoré ustavične preukazuje všetkým svojim deťom. Májové pobožnosti v malej farnosti Belža sa konali s ešte väčším zanietením ako po iné roky, nakoľko 10. mája zavítal milostivý obraz klokočovskej Panny Márie, našej nebeskej Matky.

V tento túžobne očakávaný deň sa veriaci v sprievode členov farskej rady Tibora Gábora a Bartolomeja Takáča vypravili autobusom do dedinky Hačava prevziať vzácny milostivý obraz. Pri bráne cerkvi sa zhromaždili veriaci z celej dediny s miestnym duchovným, ktorý dojatý ako všetci zhromaždení so slzami radosti a vďačnosti privítal milostivý obraz.

O 15.00 h bola vyložená sv. Eucharistia, odslúžená eucharistická pobožnosť, po nej nasledoval spoločný sv. ruženec a májová pobožnosť. Adorácia trvala do 19.00 h.

Pondelkom sa začal týždeň uctievania Panny Márie až do nedele nasledovne:

Pondelok - o 15.00 h bola vyložená najsv. Eucharistia s eucharistickou pobožnosťou, po nej spoločný sv. ruženec, adorácia a mariánske piesne. O 18.00 h sv. služba Božia venovaná Nepoškvrnenému počatiu Panny Márie, obetovaná za požehnanie detí.

V utorok bola služba Božia venovaná Narodeniu Panny Márie a obetovaná za rodičov.

V stredu sv. služba Božia venovaná Uvedeniu Panny Márie do chrámu, obetovaná za uzdravenie chorých.

Vo štvrtok sv. liturgia venovaná Zvestovaniu Panny Márie, obetovaná ochrane školskej mládeže.

V piatok bol venovaný Ochrane Panny Márie (Pokrovu), sv. liturgia obetovaná za duše v očistci. Všetky pobožnosti sa konali za plnej účasti veriacich. Celý tento týždeň bol zhodnotený ústami jednej veriacej: "Každý deň tohto týždňa sme sa všetci cítili ako na veľkom mariánskom odpuste."

V nedeľu nadišiel deň rozlúčenia s milostivým obrazom Panny Márie. Veriaci farnosti Belža sa s obrazom lúčili so smútkom, ale s vedomím, že láskavá Matka Božia musí navštíviť aj ostatné svoje deti, potešiť ich v starostiach a povzbudiť ich vo viere.

duchovný správca
farnosti

KRÁĽOVCE

Kráľovce sú sídlom gréckokatolíckej farnosti. Ležia v južnej časti údolia rieky Torysy, blízko Košíc. Majú dnes asi 850 obyvateľov, z ktorých je 166 gréckokatolíkov. Žijú v obci v bratskej zhode a porozumení s rímskokatolíckimi a evanjelikmi. Jednu tretinu obyvateľov tvorí rómske obyvateľstvo.

Táto farnosť je najväčšia v košickom dekanáte, patrí k nej 16 filiálnych obcí. Spolu s filiálkami má farnosť 662 gréckokatolíkov.

Obec jestvovala už v 13. storočí. Dejiny hovoria, že keď sa Matúš Čák Trenčiansky stretol v bitke pri Rozhanovciach s uhorským kráľom Karolom Róbertom z rodu Anjou, dňa 15. júna 1312, vtedy vojská kráľa Róberta predstierajú ústup do Košíc

(Pokračovanie na 14. strane)

(Dokončenie z 13. strany)

kráľa Karola Róberta dali vraj obci meno "királynépe" - "kráľovský ľud". O obci sa zachovalo málo písomných dokladov. Pri súpise obci v roku 1828 Kráľovce sú uvedené ako obec so slovensky hovoriacim obyvateľstvom.

Milostivý obraz klokočovskej Panny Márie slávnostne doviezli veriaci obce Kráľovce dňa 17. mája z farnosti Belža do svojho chrámu, ktorý je zasvätený sviatku Zoslania Ducha Svätého. Prívitania obrazu sa v hojnom počte zúčastnili veriaci obidvoch obradov. Za spevu piesní "V klokočovskom chráme pekná krásna ruža... a Počúvajte vrúcny hlas...", niesli do chrámu milostivý obraz Panny Márie mladé dievčatá spolu s duchovným otcom J. Smolnickým.

Program dvojtýždňovej duchovnej obnovy vo farnosti bol vopred pripravený a trval každý deň od ranných do neskorých večerných hodín.

V pondelok dňa 18.5. svätú liturgiu slúžil duchovný o. F. Fedor z Varhaňoviec za doprovodu speváckeho zboru. Pred každou liturgiou konali členovia svätého ruženca ružencovú pobožnosť. Ružencový spolok vo farnosti má širokú členskú základňu, tvoria ho ženy, muži a mládež. V piatich ružiacich je sústredených 75 členov. O organizovanie tohto spolku sa už dlhé roky stará p. Ján Lacko, ktorý práve v tých dňoch oslávil svoje 70 narodeniny.



V utorok 19. mája vo večerných hodinách do farnosti zavítal o. biskup M. Chatur CSsR. Jeho príchodom ožila celá farnosť. V mene kurátorského zboru ho privítal Imrich Palaščák. Ľubica Maľučká a Marcela Juhászová ako reprezentky mladej cirkvi privítali o. biskupa chlebom a soľou. Najmladšie dievčatá - prváčky, mu zaspievali pieseň "Čakajú Ťa nástrahy..." Dekan košickej farnosti o. Szekely a správca farnosti duchovný o. Smolnický predstavili otcovi biskupovi farnosť v Kráľovciach ako najväčšiu v košickom dekanáte, ktorá žije čulým duchovným a náboženským životom. Z farnosti pochádzajú 2 rehoľnice rímskokatolíckeho obradu a 1 patrí ku gréckokatolíckemu obradu, je služobnicou Nepoškvrneného srdca P. Márie. Kráľovskí veriaci sú členmi Armády Svätého Kríža, je to spolok pre šírenie úcty Sv. Kríža a podporu Svätých miest v Palestíne, 12 veriaci sú členmi Spolku Sv. Cyrila a Metoda v Michalovciach. Prívitania o. biskupa sa zúčastnil aj duchovný otec z Ploského, Anton Majcher.

NAŠI JUBILANTI

Michal Kocák	1.6.1927	Veľká Trňa	65 rokov
Mikuláš Janočko	6.6.1927	Ladomirová	65 rokov
Juraj Nižník	12.6.1907	dôchodca	85 rokov
Peter Priputen	29.6.1907	Matiaška	85 rokov
Bohumil Čelustka, CSsR	20.6.1937	dôchodca	55 rokov
Štefan Lazor, CSsR	13.6.1940	dôchodca	50 ordin.
Jozef Čverčko, CSsR	24.6.1947	Stropkov	45 ordin.



Otec biskup hneď na začiatku homílie povedal, že sám prišiel do tejto farnosti ako pútnik ku klokočovskej Panne Márii. Prítomných veriacich vyzval k pokániu, upozornil na výzvu Panny Márie vo ťatime za obrátenie hriešnikov. Pred milostivým obrazom zasvätil všetkých prítomných Panne Márii. Vo farnosti žije ešte niekoľko veriacich, ktorí boli určitý čas väznení spolu s o. biskupom Gojdičom. Veriaci mu venovali pietnu spomienku a po o. biskupovi Chaturovi CSsR, mu poslali kyticu ruží k jeho pamätníku.

V stredu dňa 20.5. navštívil farnosť duchovný o. Miron Keruľ - Kmec z Nižného Žipova. Odsľušil svätú liturgiu a v homílii sa zameral na dôležitosť plnenia Božích príkázaní v živote veriaceho kresťana. Pri liturgii účinkoval spevácky zbor z Nižného Žipova.

Dvadsať prvý máj bol vyhradený pre veriacich rímskokatolíckeho obradu. Svätú omšu slúžil d.o. Anton Majcher z Ploského, ktorý si v ten deň pripomenul 42. výročie svojej kňazskej vysviacky.

V piatok 22.5. farnosť navštívil o. M. Vasil so Zdoby so svojimi veriacimi.

V sobotu 23.5. celý deň prichádzali k milostivému obrazu veriaci z okolitých dedín. Svätú liturgiu odsľušil miestny duchovný o. Smolnický. Počas dní duchovnej obnovy pristúpil veľký počet veriacich k sviatosti zmierenia, bolo podaných vyše 1 000 svätých prijímaní.

V nedeľu 24. mája milostivý obraz prevzali veriaci do filiálnej obce Seniakovce. Miestny chrám je zasvätený sv. Cyrilovi a Metodovi. Počas troch dní prítomnosti Panny Márie klokočovskej veriaci odbavili moleben k Panne Márii a s duchovnými piesňami a v adorácii pred jej milostivým obrazom zotrvali až do polnočných hodín. Duchovnej obnovy sa v tejto filiálnej obci zúčastňovali veriaci obidvoch obradov.

Nasledujúce tri dni milostivý obraz putoval do obce Čizatice, do chrámu, ktorý je zasvätený Matke Ustaviteľnej Pomoci. V dedinke je prevažná väčšina veriacich rímskokatolíckeho obradu. Pobožnosti krížovej cesty a sväté liturgie slúžili duchovní otcovia obidvoch obradov.

Ďalším zastavením našej Matky bola obec Ortáše, kde si miestni veriaci svojpomocne postavili Boží chrám, ktorý chcú zasvätiť úcte sv. Jána Krstiteľa. V tejto dedinke sa zastavil aj o. biskup dňa 19. mája v neskorých večerných hodinách. Mal srdečný rozhovor s miestnymi veriacimi. Udelil im požehnanie s najsvätejšou eucharistiou a prisľúbil im posvätenie chrámu.

V nedeľu dňa 31.5. bola milá slávnosť vo farskom chráme v Kráľovciach. Pred zrakom Panny Márie klokočovskej pristúpili najmenší k prvému svätému prijímaniu. V popoludňajších hodinách sa miestni veriaci s veľkým dojatím rozlúčili s milostivým obrazom Panny Márie klokočovskej, ktorá na svojej púti pokračovala do farnosti Košický Klečenov.

J.SMOLNICKÝ,
duchovný správca

Stanovisko kresťana

k svedkom Jehovovým a ich posolstvu

Navštevujú nás Svedkovia Jehovovi, pretože ich čas súri. Podľa ich mienky v bezprostrednej budúcnosti skončia 6000-ročné dejiny ľudstva. Generácia, ktorá má počiatok v roku 1914 by to mala zažiť. Sú presvedčení, že len oni majú pravdu a Boh panuje výlučne len v ich "Teokratickej organizácii". Preto cítia povinnosť, čo možno najrýchlejšie získať ľudí pre svoje spoločenstvo. Kto k nim nepatrí, je nepriateľom Jehovu: má isté zatratenie.

Americký obchodník Russel od konca minulého storočia (1872) bol povolaný Jehovom znovunastoliť "pravdu", ktorá sa stratila v cirkvách pôsobením diabla. Za týmto účelom založil organizáciu "Strážna veža Biblie" a spoločenstvo traktátu. Nad príslušníkmi tejto organizácie, ktorá sa označila ako "pravdivé skúmanie Biblie" vládne Kristus od roku 1914 z neba. "Vedúce zoskupenie" spoločnosti Strážnej veže sa považuje za "kanál Boha" a prakticky si nárokuje absolútnu neomylnosť.

Svedkovia Jehovovi sú vyškolení tak, aby pri každej príležitosti prostredníctvom návštev v bytoch a tzv. "domáceho štúdia Biblie" vnucovali ľuďom svoje učenie. Pri tom so zdvihnutým prstom poukazujú na hrozby a smrteľné ohrozenia, ktorými dnes trpí ľudstvo. To všetko Biblia presne predpovedá: Sväté Písmo hovorí tiež, že sa v týchto nebezpečenstvách predpovedá i záhuba všetkých už spomenutých "bezbožníkov", konkrétne nesvedčiacich. Toto hrozivé posolstvo, zdanlivo podporované biblickými argumentami, však neprivedie ku kresťanskej slobode toho, kto sa ním nechá ovplyvniť. Oveľa viac sa tu manipuluje s prekrúcaním Biblie a strachom.

Nie je kresťanské

to, čo učia Svedkovia Jehovovi. Popierajú Kristovo božstvo. Ježiš je pre nich stvorením, ktorý pred svojim prevtelením bol archanjelom Michaelom, vzdal sa svojej duchovnej podstaty a stal sa smrteľným človekom, Ježišom. Po svojej smrti sa stal nesmrteľnou duchovnou bytosťou.

- My kresťania veríme, že Ježiš je pravý Boh. Evanjelium o ňom hovorí: "Na počiatku bolo Slovo a Slovo bolo u Boha a to Slovo bol Boh." (Jn 1,1)

Ježiš je tiež pravý človek. Pri svojom vtelení prejavil svoju rovnosť s Bohom, ... ale zriekol sa seba samého, vzal si prirodzenosť sluhu, stal sa podobný ľuďom. (Fil.2,7)

S popieraním Kristovho božstva je úzko spojené zavrnutie učenia o Najsvätejšej Trojici, ktoré Svedkovia Jehovovi mylne chápu ako mnohobožstvo.

- Vo svedectve Nového zákona sa však zreteľne prejavujú tri božské osoby, ktoré sú si navzájom rovnocenné a pritom sa od seba líšia. V príkaze o krste (Mt. 28,19: "...krstíte ich v mene Otca i Syna i Ducha Svätého...") sú vymenované tri božské osoby za sebou. Napriek tomu ostáva jedinečnosť Boha nenarušená: "Ved' jeden a ten istý Boh ospravedlňuje..." (Rim. 3,30)

Len 144 000

je podľa učenia Svedkov Jehovových povolaných k tomu, aby dosiahli najvyšší stupeň svätosti, t.j. sú zbožnení vládnuť s Kristom v nebeskej sláve. Zbytok Svedkov Jehovových "ľudia podobní ovciam" budú žiť na novej zemi, v novonastolenom raji, ktorý si predstavujú ako dokonalé pozemské šťastie. Kto nie je Svedkom Jehovovým, bude vytretý z "Božej pa-

mäti" a nebude viac existovať. Svedkovia Jehovovi nepoznajú večné zatratenie.

- Biblia nemenuje len symbolické číslo 144 000 (Zj. 7,4), ale nasledovne hovorí o "veľkom zástupe", ktorý nemôže nik spočítať (Zj 7,9), ktorý je u Krista. Všetci budú vzkriesení, "tí, čo páchali zlo, budú vzkriesení pre súd" (Jn 5,29): "Tito pôjdu do večného utrpenia a spravodliví do života večného". (Mt 25,46) V terajšom živote nejestvuje pre ľudí, ktorí nepatria k vyvoleným 144 000 žiadne skutočné spoločenstvo milosti a života s Bohom, resp. s Kristom. Sú vylúčení z prijímania, nesmú sa označovať bratmi a sestrami Ježiša, táto výsada patrí len 144 000, len oni sú pomazaní Duchom Svätým.

Oproti tomu vidí Biblia bez pochyb život Boha cez Ježiša Krista v Duchu Svätom ako centrum kresťanskej existencie: "...Nedostali ste ducha otrokov, aby zasa budil (vo vás) strach, ale ste dostali Ducha synov, v ktorom voláme: Abba! Otče! Tento Duch svedčí spolu s duchom našim, že sme dieťkami Božími. Ak sme však dieťkami, sme aj dedičmi, a to dedičmi Božími a spoludedičmi Kristovými. Ako s ním trpíme, tak s ním budeme aj oslávení". (Rim 8,15-17)

Ani humanitu, ani lásku k bližnému

ktoré jestvujú všade okolo ich spoločenstva nenájdeme u Svedkov Jehovových. Ľudskú podporu a poskytnutie pomoci núdzných odmietajú a nepodieľajú sa na sociálnych dielach: je "nezmyselné venovať život a výkonnosť svetu, ktorý speje ku koncu" (Wahrer Friede und Sicherheit, woher zu erwarten? 130).

Biblia však považuje práve čínorodú lásku k bližnému za rozhodujúcu, za skúšobný kameň Božieho zákona nad človekom. Ježiš hovorí: "Veru, hovorím Vám, čo ste urobili jednému z týchto mojich najmenších bratov, mne ste urobili..., čokoľvek ste neurobili jednému z týchto najmenších, ani mne ste (to) neurobili." (Mt 25, 40-45).

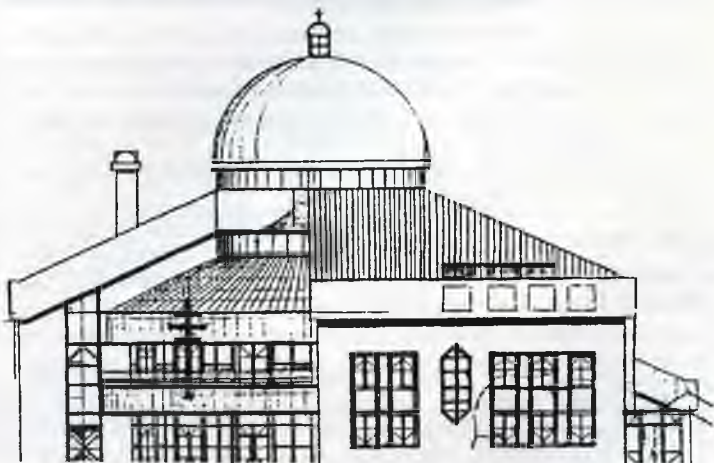
(Pokračovanie v budúcom čísle)

AJ V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI začína sa s pomocou Božou spĺňať dávna túžba miestnych gréckokatolíkov - výstavba chrámu. Bude zasvätený sviatku Premenenia Pána.

Stavebné práce sú už v plnom prúde, ale tamojšie cirkevné spoločenstvo i pri maximálnej obetavosti nemá na pokrytie všetkých nákladov dostatok finančných prostriedkov. Preto Gréckokatolícky farský úrad v Levoči v snahe pomôcť urýchliť výstavbu tohto Božieho domu obracia sa na všetkých veriacich, aby svojimi finančnými darmi podporili úsilie spišskonovoveských veriacich.

Svoje dary posielajte na číslo účtu :

SŠTSP Spišská Nová Ves 1013445-599/0900.



NOVÉ PRIKÁZANIE

V nádhernej a nesmierne závažnej testamentárnej reči nám Spasiteľ odovzdal nové prikázanie - aby sme sa navzájom milovali tak, ako on miloval nás. Láska patrí do sféry tajomstva a nie do sféry problému, preto sa nedá presne definovať. Evanjelium lásku stotožňuje so životom, s poznaním a uchovávaním Božieho života v nás. Tí, čo navzájom nežijú v kresťanskej láske, nežijú plným životom. Zriekanie sa sebeckta znamená napojenie na prúd života, ktorý smeruje k plnosti. Kto sa nedokáže zriekať egoizmu, vylučuje sa z tohoto prúdenia.

Láska sa uskutočňuje v ťažkostiach všedných dní, pri dotyku s hranami každodenných medziľudských vzťahov. Realizuje sa nie v slovách, ale v skutkoch a v pravdivých postojoch, keď sa otvára srdce pred hmotnou a duchovnou údržou našich blížnych, pred ich utrpením a tiež aj pred ich nechápavosťou.

V Ježišom novom prikázaní je vyslovená aj norma - aká veľká má byť naša láska. Normou je horizont Božej lásky k nám. Vierou a životom poznávame akou úžasnou láskou nás miluje Boh. My sa obvyčajne uspokojujeme tým, že medzi sebou ako-tak vychádzame. To stačí k malému životu. Spasiteľ nás pozýva k veľkej láske a ponúka sa nám ako darca veľkého života. Boží život v nás - to je láska, ktorou sa vzájomne milujeme.

Niekedy stotožňujeme lásku s citom. Láska nie je cit. Cit len sprevádza lásku. Cit je v nás, tak ako je v nás napríklad krvný obeh. Láska - to je ovzdušie medzi nami a blížnymi, priestor, v ktorom prúdi naše oslovenie druhého a naša podpora jeho života.

Láska sa musí osvedčiť vo viditeľnom svete, musí byť inkarnovaná a aktívne obývať priestor medzi ľuďmi. Je tiež poznaním Božej reality - v takej miere, ako milujeme, sa nám dáva poznať Pán Boh. Lebo on sám je Láska.

Milé deti a mládež !

Končí sa školský rok 1991/92. Dňa 30. júna 1992 tj. v utorok - v deň, keď sa vám rozdája vysvedčenia - o 10,30 hod. bude v katedrálom chráme sv. Jána Krstiteľa v Prešove slúžená sv. liturgia, na ktorú srdečne pozývame žiakov a študentov všetkých prešovských škôl. Príďte sa poďakovať Pánu Ježišovi za všetky dary a milosti, ktoré ste od Neho v tomto školskom roku dostali.

Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti, stredisko Prešov odkúpi za dohodnuté ceny dobové projekty, grafické znázornenie, pohľadnice a fotografie historických budov alebo urbanistických celkov z celého Slovenska. Svoje ponuky zasielajte na adresu:

Slovenský ústav pamiatkovej starostlivosti, Hlavná ul.č. 115, Prešov, telefón : 230-90, 230-91

Súkromná
firma

FOTOPRINT

ponúka farským úradom služby, ktoré zvečnia a vždy pripomenú krásne, príjemné a nezabudnuteľné chvíle z prvého svätého prijímania a podobných udalostí - krst, birmovanie.

Všetko na kvalitný materiál firmy Fuji a všetko za expresný čas.

Formát 9 x 13 - 7 Kčs

Formát 13 x 18 - 14 Kčs

Zároveň ponúkame ateliérne služby - fotoateliér Opál, ul. M. Benku, sídl. Sekčov, č.t. 091 / 541 43.

Pokiaľ reagujete na našu ponuku, ozvite sa nám na č.t. 091 222 22.

DETI A KREŠŤANSKÁ RODINA

Bliži sa koniec školského roka. Na dvere pomaly ale isto klope vítaný hosť - prázdniny. Na tieto chvíle sa tešia predovšetkým deti a mládež, ale aj my, pracujúci radi sa vytrhneme z viru každodenných povinností. Nie sú však prázdniny ako prázdniny. Vo chvíľach voľna, deti by nemali zostať ponechané ulici, nude, ale mali by to byť prázdniny zmysluplné. Okrem vody, slnka, zelených lúk a modrej oblohy, ktoré prázdniny ponúkajú sú v určitom zmysle aj nebezpečenstvom. Často sú príležitosťou k hriechu, preto treba vždycky zvažovať, kam moja dcéra, syn cez prázdniny ide a s kým. To platí hlavne pre dospievajúcu mládež.

Tých menších zvykneme dávať do rôznych táborov, kde možno nie je zabezpečená ani základná kresťanská povinnosť účasti v nedeľu na celej svätej liturgii. Preto treba zohľadniť túto požiadavku pri výbere letného tábora, prípadne vybrať pre deti taký, kde sú nedeľné bohoslužby zabezpečené. Obzvlášť teraz myslím na deti, ktoré v poslednú májovú nedeľu prijali Pána Ježiša po prvýkrát do svojich srdiečok. Ak chceme, aby z našich detí mohli vyrásť zrelí, plnohodnotní kresťania, musíme semienko ich viery polievať, ošetrovať, burinu plieť, starať sa. Prvým svätým prijímaním sa cesta ich viery, alebo poznávania Ježiša Krista nekončí. Sväté prijímanie je len akoby odrazový mostík, začiatkom na ceste k svätosti, na ceste k spásu. Tak ako rastlinku, ktorú zasadíme do zeme, je potrebné polievať, starať sa o ňu, aby nevyschla, tak aj o vieru vašich detí sa treba starať. A to častým stretávaním sa s Pánom Ježišom. Nedovoľme, aby zážitok zo stretnutia sa so živým Ježišom Kristom počas prázdnin nebol celkom vyschol. Chodievajme s nimi do chrámu (u babky, pri mori v horách a inde) s vedomím, že aj cez prázdniny na nich čaká Ježiš v príjemnom chládku horúcich dní, aby nás všetkých spoločne občerstvoval svojou láskou, sebou samým.

A. MESÁROŠ

PAXTOUR

Kresťanská cestovná kancelária Vás pozýva

POĎTE S NAMI DO SVÄTEJ ZEME

8-dňové pútnické zájazdy po stopách nášho Spasiteľa v termínoch :

8.-15. septembra a 15. - 22. septembra 1992

Po mimoriadnej úspešnosti a vypredaných jarných turnusoch, využite jedinečnú príležitosť návštevy Svätej zeme v septembrových termínoch, k prežitiu Svätého týždňa v Galileji, Nazarete, Jerichu, Betleheme a Jeruzaleme s návštevou hory Blahoslavenstiev, hory Tábor, Mŕtveho mora, prejazdom cez Júdsku púšť, Olivovej hory, Getsemanskej záhrady a ďalších miest so sprievodom slovenského duchovného otca ThDr. Jána Majerníka, ktorý na významných miestach celebruje aj sväté omše.

Cena 21 990.- Kčs za osobu, v ktorej je zarátané: letecká doprava moderným Boeingom do Tel Avivu a späť, 6x kvalitné hotelové ubytovanie v 2-lôžkových izbách s prísl., večere a raňajky počas zájazdu, transfery, výlety po Svätej zemi so vstupmi, víza, sprievodca a poistenie.

Prihlášky a informácie v cestovnej kancelárii PAXTOUR

Bratislava, Žabotova 2, tel. 495 522 a 495 523
Trenčín, Obrancov mieru 24, tel. 31686
Banská Bystrica, Skuteckého 4, tel. 25 227
Humenné, Kukorelliho ul., tel. 5 895

SLOVO

□ dvojtýždenník gréckokatolíkov v ČSFR. Vydáva Spolok sv. Vojtecha v Trnave. Vedúci redaktor: Blažej Krasnovský. Redaktori: Katarína Maľučká, Anton Mesároš. Redakcia: 080 01 Prešov, Hlavná 1. Grafická úprava a technická redakcia: Neupress. Sadzba a tlač: Podnik výpočtovej techniky a.s., divízia Košice & Čisopress. Uzávierka časopisu je tri týždne pred vyjdením čísla. Celoročné predplatné 96 Kčs, polročné 48 Kčs. Cena jednotlivých výtlačkov 4 Kčs. Indexné číslo 496 18.